ڕژوون لەئاو

شیعری: تەها سلێمان

٢٠٠٥

ناوی کتێب: پڕبوون لەئاو

شیعری تەها سلێمان

تیراژ: ٥٠٠دانە

چاپی یەکەم- هاوینی ٢٠٠٦

چاپ: چاپەمەنی کارۆخ- بازاڕی سۆز- نهۆمی دووەم

دیزاینو بەرگ: رۆڤـــــان

ژمارەی سپاردن: ٥٥٧ ساڵی ٢٠٠٦ی

وەزارەتی رۆشنبیریی حکومەتی هەرێمی کوردستان

"راکردن لە دڵڕەقی شارو
باوەشکردن بەشیعردا"

"کەژاڵ ئەحمەد"

ئەوەی کە ناتوانێت، سەرنجم رابکێشێت لەکاتی خوێندنەوەی پێناسەی شیعردا، دەستەوەستانیە لە پێناسەکردنیدا. ئەگەرچی لەزۆر شوێنی ئەم زەمینە پانو بەرینەدا، هەوڵدراوە پێناسەیەك بۆ ئەم زمانە هاوبەشەی مرۆڤایەتیی دابهێنرێت کە پێی دەوترێت شیعر، بەڵام لەگەڵیێکیاندا ئەو هەستکردن بە دەستەوەستانیە دەخوێنینەوە.

ئەوەتا چەند ساڵێکە بەباوەڕەوە دووپاتی دەکەمەوە بۆ پێناسەکردنی شیعرو بەباشترینو جوانترینی لەقەڵەمدەدەم پێناسە بەناوبانگەکەی (ئەحمەد محەمەد سەعید) ناسراو بە "ئەدۆنیس"ە کە شاعیرو بیرمەندێکی لێهاتووی عەرەبە، ئەو پیاوەی وتی: شیعر گەرووی جیهانە.

ئەوەی ئەم وتەیەی "ئەدۆنیس"ی ئازیزی بیرهێنامەوە سیعرەکانی "تەها سلێمان"ی شاعیرە، کە بۆنیخۆشی دنیاکەی ئەدۆنیس بەخوێنەر دەبەخشێ، لایەنی لەیەکچوون

لە نێوان دنیای ئەم کوڕە گەرمیانیە ڕووناکبیرەو ئەو گەورە شاعیرە بیرمەندەی عەرەبدا گرنگیدانە بەتەکنیکی شیعرو تاقیکردنەوەی نوێو داهێنانی جوانە لەم بوارەدا.

بەڕای من زۆر کەمن ئەو شاعیرە کوردانەی لەسەر ئاستی تەکنیکی شیعریی کاری گەورەو دیاریان کرد بێت، لەهەندێ لەو دیدارو وتارانەدا کە سەبارەت بەدۆخی سیعری کوردیی نوسیومن، خوێندنەوەم بۆ واقیعی شیعری کوردی کردووەو وتوومە: کە لەشۆڕشەکەی "گۆران"ی نوێخوازەوە گۆڕانێکی ئەوتۆ لەتەکنیکی شیعری کوردیدا نەکراوەو تەنانەت مامۆستا شێرکۆ بێکەس-یش، توانا لە رادەبەدەرەکانی داهێنانی لەسەر ئاستی زمانو ناوەڕۆکە، نەك لەسەر ئاستی شێوەو هەیکەلی ئێسکی جەستەی شیعر، بۆیە من بۆخۆم، لە دوای "گۆران"ەوە هەستناکەم گۆڕانێکی بەرچاو لەدنیای شیعری کوردیدا کرا بێت، ئەوەی کراوەو نوێیە لەئەدەبیاتی شیعریی ئێمەدا، دەرکەوتنی دەنگی ژنانەو شێوازی کچانەی دەنگهەڵبڕینی شیعرییە، کە ئەمە تامو بۆنێکی نوێی بەشیعری کوردیی داوە.

هەوڵەکانی تەها سلێمانو ماندوبوونی بۆ خوڵقاندنی تەکنیکی وا کە دەقی شیعریی ئێمە پێی نامۆیە، جورئەتو زیرەکیەکە شایستەی ئافەرینە.

شیعری ئەم کوڕە ئەسمەرەی گەرمیان، وێڕای تەکنیکی شیعریی جوان، دابڕاویش نیە لەناوەڕۆکێکی سەرنج راکێش، کە کسپەی دڵی پاشماوەکانی ئەنفال لەوشەو داڕشتنەکانی، هەڵدەستنو بەردو ئاوو خۆشەویستیو حەنینی قووڵ بۆ گەڕانەوە بۆ گوندو راکردن لەدڵڕەقی شار، پێکهاتە دڵگیرەکانی دنیای "تەها سلێمان"ن.

بەر لەكۆتایی پێویستە ئاماژە بەو راستیە تاڵە بدەم، كە شیعری سەنگینی وەك شیعرەكانی ئەم كوڕە گەرمیانیەو گەلێ شاعیری تری جددیی ئومێدی ئەوە لەدڵدا چێ دەكەن كە خوێنەری كورد بگەڕێتەوە بۆ ئاستێكی بەرز لەچێژوەرگرتن و دوور بكەونەوە لە رەواجدان بەو شیعرە سادەو كەمتوانایانەی لەسەر وەزنی هەللور بللور تەكامە دەنووسرێن و دواتر خوێنەری ناهوشیار وا دەكات ناوی پڕفرۆشترین كتێب لەبەرهەمەكانیان بنرێت، كە ئەمە دیاردەیەكە ئاستی نزمی رۆشنبیریی زۆرینەی خەڵكی ئەم وڵاتەو بەتایبەتی گەنجەكانی ئەم وڵاتە دەردەخات كە گەنجێكی وەكو "تەها سلێمان"و شیعرە سەنگینەكانی لەپاڵ شاعیرانی تردا بەرپرسیارن لە راستكردنەوەی ئەم بارە لاسەنگەی دۆخی رووناكبیریمان.

شارێک لەباران.. بارانێک لە دوکەڵ

لەشاردا هەموو شتێ ڕەنگی بارانی گرتووە،
لەبارینی باراندا هەموو توخبەکانی ژیان دەچنەوە سەر ڕەنگی ئەو.
کەتەنیاییو باران شار دەڕازێننەوە،
من دەبمە تۆو تۆش دەبیتە هاتنەوەیەکی ترو
بەبێدەنگی بۆ پارچە شکاوەکانی هەستی خۆتو ئەو دەگەڕێی.
لەشاردا هێڵە نزیکەکانی نێوان تۆو ژیان،
وەك هەوەڵین موناجاتەکانی هاتن پەیجوری نەختێ سۆزی،
پێش بەیانیان دەکەن.
تۆزێ مۆزیك ئەی مۆزیك ژەنە فەقیرەکە،
بێدەنگیت بەتەنیاییەکانی ڕۆحمەوە دەکرۆژم.
نەختێ سلاو ئەی سروتخوێنەکەی ئێوارانی پرچ زیووین،
تەنیایی گەروی تاساوت بۆ هەمیشە ئازارم دەداو
وەك فەنەر توێ توێی ناو لەپم شەق دەکا.
لەشاردا منالێك بەبێدەنگی دەمرێ،
کەس پێی نازانێو سۆراخی ناکا.
لەشاردا دەچینەوە سەر ڕەگەزی بێدەنگیو
لەشوێن دەمی تەلاشە بەردەکانەوە خوێن بەجەستەماندا فوارە دەکا.
تۆ قسە بکە،
بزانە کەسێك هەیە لەم شارە گوناهەکانی لەبەردەم باراندا،

بشواتەوەو بۆ ئاهی هەناسەی خوێن بەربوونی ڕۆح بنەوێتەوە؟
لەشاردا ژنێك گودیلەی سپی خۆی دەڕنێ،
بۆ پیر بوونی _نا_
بۆ تەمەنێ کە بەخەسار چو؛
وەرە تەماشای چراکانی شارکە،
کز وەك چاوی خۆشەویستی لێرە دەسوتێ.
وەرە تەماشای ژوانەکانی شارکە،
چۆڵو هۆڵ وەك کەلاوەکانی پاشماوەی جەنگ.
وەرە تەماشای ئاهەنگەکانی شارکە،
پڕن لەخاڵیو بۆنی عەتریان لێنایەت.
وەرە تەماشای خیابانەکانی شارکە،
پڕە لەقەپاغی تەقو تۆقی شەڕی دۆڕاو.
لەشاردا بۆنی تاعونو کوشتنی جوانیەکان دێ،
وەرە تەماشا:
نزیکە گشتمان بەمەراقەوە بمرینو
هەواڵ نوسێك ئەم تراژیدیایە نەگەیەنێ.
لەشاردا کۆترە دەیمیلەکان تۆرێنران،
کەس نەبو بەسەخاوەتی خۆی ئاشتیان کاتەوەو
پێیان بڵێ:
لەپاکیتان چۆڕێ جوانیو
لەهاتنەوەتان تۆزێ عەقڵو
لەئاشتبونەوەتان،
تەوقەیەك وەك خۆتان پاکمان لەگەڵ بکەن.
لەشاردا کەباران نابارێ،
گشتمان ڕوت دەبینەوە لەپاکیو

پڕ دەبین لەناپاکی.
برۆ لە ئێوارانی تاساوی شار بپرسە،
بزان من شێتم یان تۆ یان شارییەکان،
کەناتوانن وەك خۆمان بمان ناسن.
لەشاردا ئینجانەی گیانەعناکان لەژێر پێی سەربازانی دەسەلاتدا،
وردو خاش دەبێ و
ساقۆی بەری برسییەکان پڕ دەبێ لەدوکەڵ.
تەماشا،
چەپکێك ڕەیحانە لەمشتی ئەو شۆخەدا چۆن هەڵپڕوکا.
ببینە،
ڕەنگی شار وەك سەردەمی بەردین و جەهالەت،
شەلاڵ لەخوێنەو بۆنی سووتان توێ توێی سوقاقی ماڵەکانی گرتووین.
لەشاردا خۆشەویستی دەبێتە خەونێکی سەرمەدی،
سەکۆکانی دانیشتن و حیکایەتی جوان دەبنە بەردە نوێژی جەبر.
کتێبخانەکان ڕستێك وشەی ڕاستی لەخۆ ناگرن،
کەگوزارە بن لە ناسینی یەکتری مرۆڤەکان.
سۆز دەمرێ و
ژیان دەمرێ و
پۆرترێتی ڕەنگەکان وردو خاش دەبن.
سەیر،
شار چ خۆخواردنەوەیەك دەپلیشێنێتەوەو
چ مەرگێکی نائاسایی قوتی دەدا.
تۆ لەئەو (شێت) تریو ئەویش لەتۆ (شێت) تر،
ئاخر ئەو نازانێ شار خاڵیە لە حەنینیو
تۆش نازانیت پەیتاپەیتا مەراق هەردوکتان دەشێلێ.

لەشاردا ئەو دەبێتە ئەستێرەی سیوەیل و
تۆش دەبیتە تارمایی دوکەڵی سوتانێکی هەمیشەیی.
لەشاردا لەجیاتی باران دوکەڵ دەبارێ،
لەبۆنی بارینی دوکەڵدا تۆ دەگەیتە لێرەواری دەریایەك خاڵی لەخۆت،
ئەو بێپشودان هەڵتدەلوشێ و
تۆش وەك چاوەڕوانی مەرگ بیت،
هەناسەت سوارو
بەهێواشی گوێت لەترپە ترپی دڵی لەت و پەتبووی خۆت گرتوە.
بیرت دێ ئەو ئێوارەیەی سەرپەنجەکانی من خوێنی لێدەچۆڕاو
ناو لەپی تۆش هێڵەکانی پاکبوونەوەی بەیەکتر دەبەستەوە؟
لەشاردا هەموو شتێ دەدۆڕێ و
هەموو ڕەنگەکان کاڵدەبنەوە.
لەشاردا مجەوەری مزگەوتێك بڕیاری بەردبارانی شۆخێك دەداو
قوتابیەکانیشی لەسەر کوشتن ڕادێنێ.
لەشاردا بۆنی بخوردی نێو پرسەکان گوێی دوا ترۆقەی دوگمەی،
دارگوڵە باخەکان دەسمێ و
بەرماڵی نوێژی کچێکی قەیرە بۆ چارەنوسی خۆی،
پڕ دەبێت لە قورقۆشمی فیشەکی جەلادەکان.
شار پڕ دەبێت لەسۆزانیە عەمامە لەسەرەکان،
گومەزەکان پڕ دەبن لە قیژەو هاواری جاڕدانی شەڕ.
تەماشا:
هەنگاوەکان لەشاردا لەبازنەی ترسدا دەڵمێنەوە،
ترس بووەتە خاوەنی هەموشتێ و توێ توێی گەنەموەکانی بندەستمان،
بۆ مەرگی سەرمەدیی دەگەڕێ.
تەماشا:

ڕەشێنەی چاوی داپیرم کز بوون و باپیریشم،
بۆ هەتایە خۆی بە گەواڵە هەورێکی تووڕەو خێرادا هەڵدەواسێ.
ئەو دەڵێ مەخلوقێك بەڕێوەیە جوان پەرست نین و
لە خۆشەویستی تێناگەن.
تەماشا:
لەنێو پشکۆی کوانووی سوتانی شاردا،
منالێك بۆ چوکلێت دەگری و
مەودای فڕینی ئازادی بێچوی کوختیەکان تادێ تەسکتر دەبێ.
تەماشا:
ژێی پچڕاوی ئەو گیتارە چەن بەکوڵ دەگری و
مێخەکبەنی گەردنی ئەو گوڵە شۆخە،
لەسەرمێزی پارەو جەستە چۆن بێمنەتانە هەڕاج کرا.
شار تریفەی مانگی تیا ئاوا دەبێ و
دەبێتە مەرزی سڵەمینەوەی هەموو هاتنێك.
شار ناتوانێ ببێتە پەناگەی تەریقبوونەوەی ئەو شۆڕەژنەی،
تێزابی دژە مرۆڤەکان کردی بە برژانستان.
شار قومێ ئاوی پاکی تیا نەماوە بیخۆینەوە،
تکایە ئاگاداربن.
بڕۆ لە قەراغی ئەو ڕوبارەی کەهەمیشە بەتەنیایی دەڕوا،
تاوێك بەهێمنی دانیشەو لەئەو بپرسە:
تەنیایی یان هاوڕێیەتی مەخلوقێکی خەسێنراو،
جوانە.
وەرە بەتەنیشت ئاهی دوایەمین هەناسەمدا تێپەڕبە،
بزانە من
یان تۆ

کاممان تەنیاتر لەشارو تەنیاییەکانی دەسوتێین.
تەماشا:
برینێك کەوتۆتە ناو لەپم شوێن ئەو ماچەی بۆ تەنیا جارێك،
بەئەدەبەوە هات و
بەلاّم ئەفسوس بۆ هەمیشە تەنیاتر لەخۆی جێی هێلاّم.
سەیر کە سەیری ئاوابوونی تارمایی دواهەنگاوی سەفەرێك تەنیا،
لەخۆم و خۆت دەچێ.
لەشاردا نامەکانی خۆشەویستی ناگەن،
شار بووەتە زینهارو
تەریقبوونەوە خوویەکی هەمیشەیی.
من چی بکەم لە شارێك،
پڕبێت لە نەهەنگی برسی و
ناشیرینی و برسێتی چاخی بەردینی لێبڕژێ.
دوکەڵی سوتانێکی سەرمەدی پەیتا پەیتا قانگمان دەدا،
بەدەم پێکی شەرابێکی هەناریەوە نینۆکمان هەڵدەکێشێ و
بەپەنجەی شەهادەتیش دەڵێ:
هیچ زیڕوحێك بێ یاسای من لێرەوە هامشۆ ناکا.
شار خاڵی یە لە سروتەکانی جوانی و
پوزەوانەکانی بانگی خۆشنودی لەژێرابەکانی شاردا خنکان.
تۆ تەماشا...
ئێوارە زێوینەکانی دەمەو خۆرئاوا بوون،
پڕ بوون لە قوڕقوشمی ئیرۆسییەتی پیاوە شەڕانیەکانی کوڕی شەرعی جەنگ.
تۆ تەماشا...
ئێوارەیەك وەك خۆم و لە ڕەنگی تۆدا،
مەست دەبم لە پیاسەیەکی ناوشار.

کەچی پاش چەن ساتێك خاڵی دەبمەوە لەخۆم لە تۆ،
سەر دەخەمە سەر ئانیشکی ئەژنۆم و
جارناجارێك لە سورمەی باڵی ئەو پەپولەیە دەنوارم،
کەلە فەقیریدا کوت و مت لەتۆ دەچێ.
(من کوڕی شەرعیی کوێرە گوندێکی ئەم پێدەشتی گەرمەسێرەم،
لەوێ خۆمم بەئازارەوە ناسی و
پرسیار بوو بە بەشێك لەبونم)..
تۆ تەماشا...
ئەمە قسەی ئەو تارژەنە پەنجە بڕاوە بوو،
کەبەبڕینی پەنجەیشی نەیانتوانی ئاوازەکەی لێ بشێوێنن.
(کەس نەیتوانی وەك خۆم بمنوسێتەوەو
پرچی خوێناویم بە شانەی شیعر دابێنێ)
تۆ تەماشا...
ئەمە قسەی (نیگار) بوو،
کەخۆشەویستی نەناسی و
جەللادێك کردییە مەزەی مێزی شەوێکی مەغرور.
(تکایە چۆڕێ هاوڕێیەتی)
تۆ تەماشا...
ئەمە بانگی ئەو مرۆڤ دۆستە بوو،
کەکەس بەپیرییەوە نەچوو.
(تکایە نەختێ پاکی)
تۆ تەماشا...
ئەمە قسەی ئەو پیرە پیاوە حیکایەتخۆشە بوو،
کەکەس گوێی لێنەگرت و ڕۆیی.
(تکایە لەتێ نامەو دوو سێ ڕست نوسین)

تۆ تەماشا...
ئەمە قسەی ئەو بوو،
کەکەس نەیپەرژا ئاوڕی لێبداتەوە.
پڕمکە لەخۆت ئەی پاکترین وشە،
تۆزێ لەخوار هێڵەکانی بوونەوە بۆ پارچە شکاوەکانی جەستەم بگەڕێ و
لەتەمەنما کە خاڵی‌یە لەساتەکانی خۆشنودی؛
ڕێژەیەك شادی چێبکە.
شارم وەك خۆی لێبستێنەوەو
هەڵمژەنە لە لەزەتی تورتی خەڕنوکەکانی ئۆمەر شوان.
بمبەرەوە پاشماوەی گەمەی کێڵە بەردینەکانی منالی و
ئاشتم کەرەوە لەگەڵ ئەو کلاوکوڕەی زۆر لاسارانە هێلانەکەیم تێکداو
گشت یادەوەرییەکانی منالیم وەك خۆی پێ بکە بە شیعر.
لەوێ لێگەڕێ نوێژ بۆ سروتی ڕەشبەڵەکی کچانی گوند بکەم و
داوای لێبوردن لەو کۆترە شینکەیە بکەم کە بەدارلاستیك باڵەکانیم شکان.
ئای ئێستا چ گەڕۆکێکی سەرەڕۆو
بوونێکی پەژموردەم.
لەماڵپەڕی شوشەی پەنجەرەی منالیمەوە دەڕوانمە کەروێشکەی گەنمە قەنارییەکان و
تراویلکەی پاش تیاچونیکی هەمیشەیی.
ئای ئێستا چ زامێکی قوڵ و
هاتنێکی پڕ ئێشم.
پەلە بکە بۆوەی لەهاتنما تەنیایی بۆ ساتێ جێت بێڵێ و
بوونت لەهەموو ناشێتی‌یەك داماڵێ.
وای ئێستا چ ئێشێکم لێدەڕژێ .
ئای ئێستاچ خەمێکی گەورە دەمگوشێ.

لەناو لەپما پۆیلانەی بەرتەوێڵی تۆم دۆزییەوەو
لەهاتنتا بونێك تەنها لەخۆی دەچێ.
ئەی شرین ترین یادەوەرییەکانی منالیم،
بۆچی وەك خۆت ئەم هاتنەم لەئاوازی گۆرانیەکانت هەڵناژەنی؟
پرسیار بکە:
ئەرێ ئەم شارەی ئێمە کەی پڕ دەبێ لەباران؟

٢٠٠٥

بۆنی ژێر پێی سوڵتان

_١_

بۆ ئەو کڕوکاسە شتن
لەگشت ئەو کاتانەی من لەخۆمدا ون بووم و
نەمدەتوانی باوەڕ بە خواوەندەکان نەکەم
ئەگەر بەرد گوێی هەباو قسەی پێم دەووت:
وەسێت بێ لای تۆ لەسەر نەعشی من و زەنە
تەنها ئایەتێك بنووسن، بنووسن:
"ئەم کوڕو باوکە هێند فەقیرو ساویلکە بوون سیاسەت زەفەری پێبردن و
لە ئاوێنەی خۆشەویستی بێ بەش بوون، نەیانتوانی پاکبنەوە لە
گوناهی نەکردەو سنوری بڤەکانیان بۆ تێك نەشکێنرا، دنیا چی
ئاشوبێکە دەخیلە"..!

_٢_

ئێستا سەرێك بۆ رۆخی زەریاو
هەنگاوێك بۆ ماڵی لەشیوەنی مەلۆتکەکەیەك کە لەپاشماوەی ئاشووبی
ئەم نیشتمانە داوە کەنار کەوتبوو،
دەبەم
ئێستا حەوسەڵەی دواندنی خۆم نییەو
زیڕوحێك ناپەرژێتە سەر دڵدانەوەی حەسرەتەکانم

ئێستا سۆزێك شك نابەم بمخاتە سەر نۆتەی شەپۆلی باڵەکانی‌و
مناڵیش لە خۆمدا نابینمەوە تا عەجولانە بڕۆمەوە تەنیشت ئێوارە نشینەکانی
+دەمەو ئێوارانی گوندو تەفسیرە لائوبالیەکان ئەزبەر کەم
نەمتوانی _ناتوانم
قەناعەت بەو چۆلەکانە بکەم تا عوزر خوایم قبووڵ بکەن کە ئازارم داون.

_٣_

بەرد
نە
قسە
نە
چاو
نە
بیستن
نە
مردن
ژیان
نە
خواردن
نە
خەوتن
نە
توڕەبوون
دەزانیٚ ..ئەو هیچ نازانیٚ‌و
هەموو شتیٚ قبووڵ دەکا
دەزانیٚ ئەو بە هێمنییەك وێنەی خۆی‌و بەس تەماشا دەکا

بەرد،
قسە بکە تا بمەوە هاوڕێت
بەرد،
چاو هەڵبێنە تا تێر تەماشای یەکتر بکەین
بەرد،
بمرە تا پێکەوە بمرین
بەرد،
بژی تا پێکەوە بژین
بەرد،
بخۆ بۆ ئەوەی پێکەوە تەژی بین لە عەزاب
بەرد،
توڕەبە با زووتر ئاشت بینەوە
بەرد،
بم دوێنە تا باس‌و خواسی ئەم دڵ لەتو پەت بوونەت بۆ بگێڕێمەوە تا قەناعەتت پیٚ بکەم کە سەربازەکانی سوڵتان هاتن‌و هەر لێرەدا سەمای چۆلەکەشیان سەر بڕی. ئەوان لە جیاتی مەمکەمژە فیشەکیان خستە دەمی منالاٚن. لە جیاتی نان تاعوون. لەجیاتی ماچ گازی کەڵبەی پڕ زەهریان. سەربازەکانی سووڵتان لە هەر هاتنێکا بڕیارێکی (ئەو) یان دەهێنا، بە گەروی دڕاویان جاڕیان دەدا:
لە سووڵتانەوە، بۆ هەموو ڕەعیەتی مەملەکەت
بڕیاری سووڵتانەو
پەشیمان بوونەوەی بۆ نییە
بڕیاری سووڵتانەو
پەلەکردن لە جیبەجیٚ کردنی
باشترین پادداشتە بۆی
بەرد، بم دوێنە

تا شەرحی سەقەت و سقووتی ئەلف و بێی کتێبی پۆلی یەکی سەرەتایت بۆ بکەم تۆ دەزانی سەرۆك جەلادەو وێنەکەشی وەك (چاو) لە لاپەڕەی یەکەمدا پارێزراوە. بەرد، پەشیمانم لەوەی نەمزانی جیاوازی نێوان قوتابی و سەرۆکی جەللاد ناردنی کتێبی پۆلی یەکەمی سەرەتاییە، چیت بۆ تەفسیر کەم بەرد. مەگەر تۆ بڕیارت نەداوە هاوڕێ ئەم بوونەی ئێمە نەبێت و بۆ ئێمەش خەفەت نەخۆی، تۆ خۆت وات وتووە: ئەو هەموو سووڵتانەی هاتن، ئەو هەموو سەربازەی لێرەوە تێپەڕ بوون، ئیتر کە ئێمەت بینی نە قسەت کردوو نە وتیشت: ببوورن کاتی سەردانیم نییە! بۆ بەرد! چون بەرد! نەکەی بەرد! ئەم هەموو دڵ رەقییەت بۆ بەرد! بمدوێنە بۆ ئەوەی ببم بە هاوڕێت و یاخی بم لە هەژمموونی ئەم دوورگەی پڕاو پڕ لە وەی و ئاشووبە، سەیرکە ئاشووب تاڵ تاڵی مووی چەناگەی وەراندین و زیکرو سۆزی ئەڵلاوەیسی لێ کردین بە پرچ رنین و شیوەن. ئاشووب نەیهێڵا نە(یوسف)ێك رزگاری بێو نە(زلێخا)یەکیش مووروی گەیشتن بە مەراز بدا لە یەخەی سوخمەی، یوسفەکانی چەند فەقیرو زلێخاکانی چەند بێ چارە، سڵاو یوسفی برا دڵ گران مەبە لەوەی نەتتوانی بە بای باڵی چۆلەکەیەکدا پەیامی سەلامەتی خۆت بە قەبائیلەکەت بگەیەنی، سلاو زلێخای تەژی لە عەشق. زویر مەبە لەوەی یوسفێك بۆ تۆ هات و دابڕان جێگای ئاوێزانبوونی لێگرتنەوەو ئیتر سلامەت خۆت عادەتی ئەم کەونە سەخیفە وایە.

سەیرکە بەرد

بەربەریەت هوروژمی هێناوە، کلاوکوڕەکان تۆران کوڕکوڕەکان کە دەڕۆن ماڵئاوایی ناکەن، پەڕەسێلکەکان وازیان هێنا لە دووعا هەمیشەییەکانیان دژ بەوەی ماڵیان تێك دەدا. سوێسکەیەك نەما دوغەدووغ بۆ دیتنەوەی هاوڕێکەی بکا، کوختییەك نەما بۆ (با)ی فێنکی ئێوارە عەسرێك ناخوێنێ و ماسییەك لە نێو دەریادا موبتەلای چۆڕێ ئاوە، بەرد هەناسە خاکییەکانی تۆش ماندوون و ئارەزووی دەمەتەقێیەکی تریان نییە.

-٤-

کێ دەزانێ جیاوازی نێوان
دڵی
گەورەی بەرد
سەبری
گەورەی بەرد
حەوسەڵەی
گەورەی بەرد
لەگەڵ
دڵی بچووك و سەبری کەم و حەوسەڵەی کەمی ئێمە لە کوێدایە؟
ئێوە جیاوازی لە نێوان پێغەمبەری خواو سوڵتان دەبینن؟
بەرد گوێ بگرە لە نۆتەی مۆسیقاکانی ئەو تارژەنە پەنجە بڕاوەو
گۆرانییەکانی شەماڵی هەر چوار وەرزی ساڵ
بەرد بۆ قسە ناکەی؟
مەگەر هەر خۆت تەفسیری ئەم پرسیارانە بکەی و ئەنجامەکەشی قبوڵ بکەی
پێم ناڵێی
چاوەڕوانی چی لە رەعییەتی کاسی بۆنی ژێر پێی سوڵتان و
کانییەکی کوێرەوە بوو، عەشقێکی بە سوتماك بوو دەکەی؟
بەرد تۆ نازانی هاکا سوڵتان تۆشی دزی!؟
بەرد کە سوڵتان تاعونی هێنا
گشتمان خراینە نێو تابووتی مەرگ و فیراقەوە
کە تاعون هات
تەنها چاوەزاری بەر تەوێڵی منالێك، کل و کلدانی شۆخێکی
قەساس کراو بۆ شکایەت ئەرزو حاڵیان بردە بەردەم
بارەگای خوا، ماڵی خوا،وەکیلی خوا، ئەویش بێ وەلام و لاڵ بوو

تکا دەکەم بەرد
ئایا دەتوانی پێکەوە حیکایەتی رسالەی زریانی ئاشووب و تاعوون
بنووسینەوە؟
بنوارە
ئاسمان بە ئەستێرە لەگەڵ جوانی مانگ و مانگ لەگەڵ ژووان و
ژووانی خۆشەویستی لە گەل ئەم رەعیەتە ترازا
ئەوەتا کەس ناتوانێ بزانێ بەرەگەز دەچیتەوە سەر رەگی ئاو-یان خۆڵ
ئاو-بۆنی ژێر پێی سوڵتانی لێ دێو
خۆڵ- بستێکی بێ خاوەن نەماوە
بە دیار بێ دەنگی تۆوە وا نزیکە تەژی بم لە هیچ بەرد.

-٥-

دایکم چارەیەکی شك نەدەبرد بێ لە تەمبیەکردنم بۆ ئەوەی لە کۆڕی
ریش سپیانی گوندەکەماندا زۆر وەرگرم و کەم بڵێم
چی وەرگرم بەرد ئەوان هەمیشە سلاوتیان بۆ خواوەندێك دەدا
گوێی کەڕ بوو
چی وەرگرم دایە کە ئەوان نەتوانن منالی من لە باوەشی حیکایەتەکانیاندا
پڕ کەن لە جوانی وتنی شیرین، چی ببیسم خودایە کە ئەزانم بەرد بۆچی قسە
ناکاو بێدەنگی بۆتە مالی، بەرد من زنجێك شك نابەم تیایدا ئولفەت
بە بێ دەنگییەوە بگرم، چۆڕێ ئاو شك نابەم گەرووی وشکمی پێ تەڕ بکەم،
تۆیەك شك نابەم بمخاتە سەر پشتی خۆی و لە رێژگەی ئەم تاعوونە
بمپەڕێنێتەوە
ئافات هات بەرد
تەنها من لەعێلی قەبیلەکەم رزگارم بوو
ئێستاش پەرت بووم و
لە ئاوێنەی پەشیمانیشدا خۆم ناناسمەوە

ئەوەتەی کتێبم دیووەو پرسیارم کردووە
جوگرافیای ئەم نیشتمانەی من تێکشکاو بووە
دەگێڕنەوە تۆش قبوڵت نەکردووە
لە سەر پشتی تۆوە بپەڕینەوە
ئافات هات بەرد، تاعوون هات بەرد، زریانی شووم بەڕێوەیە بەرد
ئێستا من- ئێمە
بێوارترین مەخلوقین و
هیچ خواوەندێك ناپەرژێتە سەرمان
هیچ وەرزێك لە وەرزەکانی ساڵ نامانگرێتە خۆ
بەرد تەماشا
چرای دەلیلەکەشمان کز وەك چاوی ئەو پیرێژنەی کە هەمیشە
بۆ قوربانییەکانی ساڵی تاعوون دەگری — دەسووتێ..

-٦-

ناچمەوە پاشماوەی ئەو گوندە ڕووخاوە، لەوێ هەناسەکانی مەهدی(٢)خنکا، شیعرەکانی مەهدی تیرۆرکرا، فاتیحای دایکی مەهدیمان خوێند، دڵی دەزگیرانەکەی مەهدیمان بەقەدەر ناشت، گوندییەکان چاوەڕوانی گەڕانەوەی مەهدین، لەمەنفادا مەهدی هەموومانی تەلاق دا، لەوێ مەهدی بێپارەو پوول بێچای ڕەش دەژیا، ئەو تەنها هۆگری(لادێییەك چوو بۆ شار وای وت)بوو، بەرد تەماشا وا مەهدی(لیسای) بەزمانی خەتە مسمارییەکانی(بنەی خەپەکوێر)(٣) نوسییەوەو بەمەنفای وت: لەهەرکوێیەك بم ئیلهامەکان ئیلهامی هۆنراوەو هێوەر بوونەوەو ئیسراحەتمن، ئەز ناچمەوە بۆ ئەو گوندە لەوێ خیابانەکان پڕن لەتاعوون، لەوێ سەگێك پاسەوانی تاعوونەو هەر ئەویش هاوڕێی دەستە ڕاستی سووڵتان، لەوێ داپیرەیەك هەیە هەمیشە ئەم قسەیە لەسەر زارییەتی: ئێرە پەرداخێ ئاوی تیا نیە بۆ خواردنەوە، لەوێ پیربووین و تاقەتی موتالای تەفسیرەکانی عەشقیشمان چوو.

ببینە بەردی هاوڕێ:
ژیان پیر بوو
ژیان خیانەتی لێکردین
ئیلهام خیانەتی لێکردین
گوند خیانەتی لێکردین
تەنها تۆ ماوی بەرد بمدوێنە

_٧_

دەزگیرانەکەم ڕۆژێ بەترسەوە پێی وتم ئەم کەونە جێی من و تۆی تیا نابێتەوە، مردن بەشێکی گەورەیە بۆمان کەچنگ ناکەوێ، ئەو ڕۆژێکی تر هات و وتی: بڕوا مەکە (گۆدۆیەك) بێت و بمانخاتە دواسیپەی ماڵی دڵنیایی خۆی، لەدیتنێکی دەستەو یەخەشدا پێی وتم: ئیت ربۆ هەتایە چۆلەکەکان مەرحەبامان ناکەن و کۆترەشینکەش پێمان ناڵێ بەیانیتان باش، مامۆستاش وانەی چاوێلکەی نەنکم ناڵێتەوە.

_٨_

ئەمڕۆ قوتابیە ئازیزەکان
هەمووتان دەچنەوە ماڵەوە
بەکەس مەڵێن من لێرەم
من و یادەوەرییەکانم جەدەلێکی توندمان لەنێواندایە
دەبێ یەکمان ئەوی تر بۆڕدا
لەسەر ئەوەی من یان ئەو زووتر تەلاقنامەمان بۆ یەکتر نارد
مەڵێن لەماڵەوەیە بۆوەی
مەرگ تەنها ئەمشەو مۆڵەتم دا
ماستەرنامەی ورێنەکانم تەواوکەم

_٩_

ئەو فرمێسکانەی پاین پێڵوی چاوت بسڕە
ئەوە تۆ بووی بەرد
ئەوە خۆت بووی قسەت کرد
یان من گوێم زرینگایەوە
قسەبکە بەرد
من خەوتبووم و
خەونم دەبینی
یان تۆ قسەت دەکرد

_ ١٠ _

بۆنی ژێرپێی سووڵتان دێ
بۆنی بۆگەنی دەمی سووڵتان دێ
بۆنی ئاشووبی بڕیارەکانی سووڵتان دێ
بۆنی بەربەرییەتی سووڵتان دێ
سووڵتان هات بەرد
دەیەوێ لەسەر پشتی تۆوە نیشان لەکچە تازە باڵق بووەکان بگرێ
دەیەوێ ئەمشەو نیشتمان بکاتە نۆبووك و
داوەتی سوڵتانی گەورە بکا
هات بەرد
سپێنەی چاوی پڕ بووە لەخوێن و
بیرتە یەکەم جارکەهات دەزگیرانەکەمی ئیغتساب کردو
پرچی نەنکمی بڕی و
چاوێکی خۆشمی بەتیرو کەوان کوێرکرد
گوێ بگرە بەرد
دایکم ئێژێ تۆ قەرزداری بەردی

چونکە هەمووکاتێ سێبەری ئەو
دەبوە پەنات و
بۆ خۆت ورد ورد
لەسەرابی دەوروبەرت دەڕوانی
دایکم ئێژێ ئەوسا
دەرکم پێکرد بوو
کەڕۆژێ ئەم هەموو عەزابە دەنوسیتەوەو
هەر ئەویش دەتکا بەڕەژوو

_١١_

لێم ببورە بەرد
عوزر خوایم قبوڵکە
تکایە من گەڕۆکێکی دۆزینەوەی
نهێنیەکانی تۆم
من پڕم لەنهێنیەکانی تۆ
پڕم لەقەرزداریاری تۆ
پڕم لەحەوسەڵەی گەورەت
بەرد تکا دەکەم بمکە هاوڕێ

_١٢_

مەلای گوندەکەمان سەر زوبان و بن زوبانی دەڵێ بەو قوورعانەی ناوی خوام لێهێناوە، خودایە نەمەلای گوندەکەمان و نەقوورعانەکەی تۆ بەنووزەی کەسەوە نەهاتن، خودایە تۆش نەتتوانی بەسوڵتان بڵێی پشتی چاوت برۆیە، نەتتوانی لاشەی بەقەرەبرووت بووی چۆلەکەیەک بکەیتە شاهیدی ئاشوبەکانی سووڵتان.

_١٣_

مەعزەرەت لە گەرووماندا تاساو پەیکوڵ ژێر پێمانی خوێناوڵ کردو
جەلەی پیشۆکەکانیش بە پشتێنمانەوە دزرا
ئیتر باخچەیەك بۆ ماڵی خۆیمان بانگ ناکاو عینوانی خۆشەویستمان
پێ ناڵێ
ڕەوەزەڕێیەك نییە بچینە سەرپشتیو بمان گەیەنێتە ماڵی بێ سروەی بیابان
لەوێ لەپاڵ گوێ بەرخەیەکدا سەر خەوێك بشکێنن و
لەوێ هەموو شتێ بەیەکسانی لەگەڵ بیابان دابەش دەکەین
تەنها مێخەکێك لەگەڵ خۆم دەبەم و
لە ترسی بۆنی بۆگەنی دەمی سوڵتان دەیکرۆژم
لە ماڵی بیابان لە باران دەپارێمەوە وەك بەردم لە گەل نەکاو زوو داکا بۆ
ئەوەی لە بۆنی ژێر پێی
سوڵتان پاك بمەوە
بەرد بۆنی سوڵتان ئەم ناوەی گرتووە
بەرد من تاقەتی تەماشاکردنی دیمەنێکم نییە خۆم سووتەمەنی بم
هەر خۆێشم چاوەڕێ بم
بەردی سالار
کەی برۆین و ئەم کەونە تەلاق دەین!

-١٤-

لێم ببورە-بەرد
نەمزانی-بەرد
سەرم ئێشاندی-بەرد
هاوارم زۆر کرد-بەرد
کەس نەبوو-بەرد
کەس نەیدواندم

تەنانەت تۆش

-١٥-

دەگێڕنەوە جارێك بەردێك بە نوێنەرایەتی كۆمەڵێ زۆر لە دەوروبەری
نامەی شكاتی بردۆتە لای خواوەندی عەرش، ئەویش پێی وتووە
هەر لە خۆت دێ بێدەنگی
من پەشیمانم بەرد بە منالی عەجولانە بە هەنگڵی گیانەوەرانمدا دەكێشایو
تۆ ئەوساو ئێستاش هەر قسەت نەكرد، هیچت نەوتو تەنها بە روخسارتا
دیار بوو وەڕسو دڵگرانی لە گەورەكانمان كە ئێمەیان وا فێر كرد
دایكم غەدری كرد دەیـووت: بـەرد چـەكی دەسـتە! بـەرد فـەقیرو سـەنگینە،
وتوویانە
تەنها جارێ بەرد وتوویەتی:
لە سەر گازەرای پشتم بنوسن (عەیامێك
چەكمە لە پێكان هاتنو تۆوی ونبوونی جوانیان دزیو
گەورەو بچوك بوون بە فیرعەونی ئەم كەلاوەیە)
سوڵتان هات
ئاشووب هات
تاعوون هات
ئەو هەر قسەی نەكردو..

مانگی ٢٠٠١/١٠/٩

*ئەم شیعرە لەگۆڤاری (هەشتاوهەشت)بلاَوبوەتەوە ژمارە(١) ساڵی ٢٠٠٤

پەراوێز

١-زەنە یەكێك لە جگەرگۆشەكانم

٢-مەبەست لە شاعیر (مەهدی ساڵحی هاوڕێم).

سەفەرێكی سپی... موسافیرێكی شەرمن

سەفەرێك وەك خۆی

باوكم وەك سپێتی ڕووحی خۆی
ماچی شعوری داپیرمی لەسەر تاتەشۆری مەرگ كردو
بەسلاَواتێك كە پڕ بوو لەنوری پاكێتی داپیرم
هەمووماني گریاند
باوكم لە نوێژ كردنا
لە جارێ زیاتر سوجدەی بۆ رۆحی وردو خاشبوی داپیرم
دەبردو
سەبوریم بە تۆ دێ ئەی سەبورترین ماڵی من
باوكم هەمیشە كەیلی ئەوە بوو
كە داپیرم لە غروبێكدا لەدایك ببوو
دواین جاریش لەغروبدا
دواترپەی داڵی جێهێڵاو
مووژگانی چاوی عەشقی بۆ هەتایە لێكنا
باوكم وەك خۆی سپی بەیانی باشی دەكردو
وەك خۆی شەرمن چاوشاركێی لەگەڵ پەنجەرەی

عەشقا دەکرد
کەباوکم مرد
وەك ڕۆحی ئەو تەنیا
بووم بەسەفەرێکی سپی‌و
موسافیرێکی شەرمن
حیکایەتەکەت لە کوێوە دەست پێدەکەی؟
ئەو دەزانێ یان تۆ؟
حەرفەکانی خۆشنوودی کەی چرۆ دەکەن؟
باوکم هەموو شەوێ خەون دەبینێ
لەخەونیدا من و ئەو دەچینە دیدەنی‌و
دەقی مووناجاتێك لە عەشقی بۆ دەخوێنینەوە
ئەو پرسیاری داپیرم دەکا
من و تۆش پرسیاری تەهارەتەکانی عەشق
ئەو پرسیاری دواین سۆزی کوڕەکەی (عەلی)و(١)
من و تۆش پرسیاری گریانی هەمیشەیی
مەنسور(٢)
دەکەین

سپی وەك رۆحی خۆت

سەفەرێکم
وەك باوکم
وەك ئەو
وەك هەرتکمان
مێژووی موناجاتێك دەنوسمەوە
وەك خۆی سپی
رۆحم بۆ هەمیشە تاسەی پڕ بوون
لە گەورەیی (ئەو)ەوەو
دیبەم لە چاوەڕوانی هاتنیا
بەردێکی گریاوە
بیرم دێ بۆ یەکەمین جار
دایکم پڕ بەعاتیفەی ماچی کوژەکەی ڕۆحی
مناڵیمی کردو
نوشتەیەکی لە ئاو کرد بە بەرۆکما
بیرت دێ تۆش نوشتەکەت لە یاخەم کردەوەو
کردت بە یاخەی خۆتاو
ماچی نێوچاوانی دایکمت کرد
نوشتەکەت کردەوەو
ئەم دێڕەت تیا خوێندەوە:
(سۆراخی نۆبەرەی شکاوی رۆحم دەکردو
تۆ هاتی بۆ هەتایە بووی بە هەتوانی)

دایکم به لوتفی خۆی رۆحی له گوناه شتم و
وەك خۆی سپی کردمەوە له مووناجات
تۆش هێمنی وەك سپێتی رۆحت
پەنجەرەی حوزن و تەنیایمت ترازان و
به ماچێکی هەناری سەر پەنجەمت
وەك دوا چۆڕی خوێنی دڵت
ئاڵ وەك خۆم و خۆت
ئاڵکردەوە

وەك خۆت هەمیشە سەفەر

لەباوکم و دایکمەوە فێر بووم
گوێت لێبگرم
لەئەوان و تۆوە فێر بووم
بەردەوام سەفەر بگرمە باوەش و
کڕنۆش بۆ ئەو هەناسە شکاوانە ببەم
کەبەڕەگەز دەچنەوە سەر(ئەو)
ئەگەر(ئەو)
مانگ و
باوك و
ئەستێرەو
دایك و
چۆلەکەو
سپێتی ڕۆح و
سەفەرو
موسافیرو
بەردو
بێدەنگی و
هێمنی و
تەنیایی و
هاوڕێو
عەشقی،

خۆش بووێ
من دەبمە کوڕی شەرعی ئەوان و
تۆش دەبیتە پارچەیەك لەمن
وەك من هەمیشە هاتن
پێش هاتن گۆرانیم بۆ دڵتەنگ ترین مەخلوق
دەچڕی
کە تۆ هاتی
بێ تاقەتیەکانی ڕۆحت گرتمە باوەش و
گۆرانی یەکەمین ساتەکانی تەعاروفت
بۆ کردم بە پۆیلانە
وەك دواجاریش نامەیەکت نووسی:
بێ زەحمەت ڕووخسەت بفەرموون
دەمەوێ ئەمشەو مێژووی گەورەترین خەون
بنووسمەوە
لە خەونما دەریا شێت بووەو منیش تکای لێ دەکەم
لەگەڵ خۆیم ببا
لە سێبەری سپی رۆحی خۆم و خۆت و دەریادا
بە شۆفێرە هێمنەکەی دەریا دەڵێم
گوێگرە
رۆحم پڕاو پڕە لە حیکایەتی کوژراو
تەمەنم پڕاو پڕە لە خونچە گوڵی ژاکێنراو
ئەگەر تۆ تاقەتی مووتالای گوێ گرتنت هەیە
لە شینایی ڕوحی خۆتدا ماڵێ بۆ من چێکە
تا حیکایەتی هاتنم وەك (ئەو)
بگێڕمەوە

سپی تر لە(ئەو)

لە خوا سپی تر
لە خوا نورانی تر
ئیزنت لە خەونێکی
باوك و دایکم
خواست و هاتی
لە خۆت سپی ترو
لە من سەبورتر هاتی

له(من) سپی تر

تەماشا
پارچەیەك له ڕوحت میوانی منەو
لەگەڵ ڕوحی منا
حەرفەكانی شەهادەت
حەرفەكانی شەهادەت
بۆ عەشقی یەكتر
لەسەر دڵ بەردێك هەڵدەكۆڵم
بەردێك بوو بە حیكایەتخوانی
هاتنی سپێتی (تۆ)و
لەناو دڵی گەورەی خۆیدا
وەك خۆی لەسەر خۆ
دەڵێ:
ئێرە ماڵی دڵنیایی ئێوەیە

موسافیرێك له سەفەردایە

(ئەو) موسافیرێكی هێمنەو
له سەفەرێكدا بۆ سوقاقێك لەبێدەنگی دەگەڕێ
لا دەداتە لای كلاوكوڕەیەك‌و
پێی دەڵێ: له فەقیری خۆم‌و تۆدا
گەورەبوونی تۆی له منالیی دەبینم
لەگەورەبوونی هاوڕێیەتی هەرتكمانا
كەسێك بۆ ئێرە دێ‌و
عەشق بە پاكێتی خۆی دەچێنێ
له سەفەردا
سلاو له هەناسەیەكی تەریو دەكاو
پڕ بە حەز كوژەكەی بەر تەویڵی منالێك
ماچ دەكاو چوكلێتێك دەخاتە مشتی
منالێك
منالەكە دەپرسێ: تۆ كێی؟
ئەویش دەڵێ: نەوەی فه قیرترین ئینسان
بۆ كوێ دەڕۆی؟
سەفەرێك تیایدا نهێنیەكانی ژیانم بزانم
بڕۆ ئەی شێت تر له خۆم

بەڵام تکایە دەنگو باسی ئەم ڕۆشتنە
به کەس مەڵێ
مەگەڕێوە ئەی مەکوای ژیانو نامۆیی
چۆن لە گەڕانەوەتدا خوایەتیمان دەمرێو
تاڵ تاڵی مووی سپیو عاشقانەی چەناگەی باوکم
دەوەرێت
دایکم بەرگەی ئێشی گەڕانەوەت ناگرێو
ئایندەمان پێویستی بە سەفەرە
سەفەر بە جوانیو موسافیرێتی تۆوە
موسافیرێك خەون دەبینێ
سەفەرێك پڕ لە خەون
کە هەر لە خۆی دەچێو
وەك خۆی خەون دەبینێ
بە کوێی ئەم کەونەدا گوزەر کەین؟
مەسڵەمێوە سەفەرمان جورێکە لە خوایەتیو
خوایەتیمان ڕەشنووسێك لە پاکبوونەوە
(ئەو) لە خەونیدا
تاڵێکی مووی سپی کەوتە کەزییەکەیو
دایکی هەناسەیەکی خەماوییانەی بۆ هەڵکێشا
باوکی لێی پرسی: لە سەفەردا وەك (ئەو)
پڕ حەز سپی دەچێتەوە؟
سوڵتانێك دێتە ڕێگای
(ئەو) وەك تتری واسکەیەك
لا تلاسکە دەبەستێو
دەڕواو
گۆرانی لە غروبێکدا لە دایك بووم دەچڕێ

دوای گۆرانیەکە ئەم چەند دێڕە دەڵێتەوە
(برۆ لە خۆی پرسیار بکە
لە خودی خۆی
لە خوا بپرسە
چەندم خۆش دەوێت)
لە خۆی دەپاڕێتەوە
بێدار نەبیتەوە بۆ ئەوەی خەونەکەت
نەزڕێ
تا پڕ بە شعورت بە نێو ئەم خەونەتدا
شۆڕبێتەوەو
ئاوێزان بە ڕۆحو جەستەی (ئەو) بێت
لە (ئەو)دا
ڕەشماڵێك بۆ تەڕبوونی هەناسەکانی
(خۆ ت)و (ئەو) هەڵدەدەی
لە خەونتا پێیان وتیت:
کوخێك
تەنیا کوخێك بەسە
بۆ ڕۆچوونە نێو حیکایەتەکان

وەك خۆت

شەرمن گۆرانی دەچڕێت

چەند شیرینە ئەوگۆرانیەی
هەمیشە لەسەر زارتە
چەند جوانە ئەو ساتانەی
ئارەزووی گوێگرتن لەگورانیەکی
وەك خۆت خومار دەکەی
چەند گەورەیە کە
خۆت و
من و
باوکم و
باوکت و
خواو
فەقیرێتی دایکمان و
سپێتی خۆمان
دەکەیتە پرۆژەی دەقێك و
نوێژ لەبەردەمیدا دەکەی
شەرمنانە چوون ڕوخساری خۆت هاتوویی و
لەهاتنتا
بارانی موحیبەت دەباری

٢٠٠٤ _کەلار

دەفی ئەو عەشقە دڵم ڕادەژەنێ

بەهێوەری بستێ لەخوار ڕیشمەوە،
بیرت نەچێ بستێ بەلای چەپدا.
گوێ لەزیکری دەفی دڵم بگرە بزانە،
هەناسەم بۆنی غوباری سووتانی تەمەنی تۆی لێنایەت؟
ورد ورد،
توێ توێی پارچە شکاوەکانی هەستم بگەڕێ بزانە،
تۆی تیا ون نەبووە؟
هێی کچی دواچۆڕی سەرتەڵێ وەنەوشە،
خودا بۆ هەمیشە نەیتوانی بەسەخاوەتی خۆیمان لەگەڵ بکاو
سیاسەت بۆ هەمیشە نەیتوانی لەمن و تۆ پاکترو
شار بۆ هەمیشە نەیتوانی وەك هەناسەکانی ئێمە بژیو
باخچە بۆ هەمیشە نەیتوانی گوڵ لەڕەنگی ئێمە بگری.
تەماشا:
سەرپەنجەی ئەو سازژەنە چۆن خوێنی لێدەچۆڕێ.
تەماشا:
دڵم بوەتە کۆگای ژان و
هەستم بووەتە شوێنگەی واوەیلێ.
تەماشا:
دەفی ئەو عەشقەی دڵم ڕادەژەنێ،
وەك خۆم مورووی ڕازێکی پەنهان بژاردەکا کە،
لێوان لێوە لەسوتانی کەنەفتم.

تكایە بیرت نەچێ،
کەهاتی بۆ ماڵی بەشووشەچنراوی ئەم شیعرەی من،
دارلاستیکەکانی مناڵی فڕێ دە.
توێ توێی دڵت وەك خۆی بکەرەوە.
کوژەکەی دیلێتی بەر تەوێڵت فڕێ دە.
وەرەو
ئەم لەحزەیە،
لەهیچەوە سەوز دەبین...

٢٠٠٥

پڕبوون لەئاو

_١_

ورد ورد موتالآی دەقی پاڕانەوە لەئاوی کوڕەکەی خەمبار بکە(١)/لەپۆستەرەنامەیەکی خورماڵیدا دواوێنەی خۆت بدوێنە/ موتالآکە بزانە دوایین پارچەی شکاوی شعوری خۆت دەبینیەوە/ گریمان دێی بۆ ئێرە، لەکەس مەپاڕێوە تەنها دەستی پاکێتی تەمەنی خۆت نەبێ/ پرسیارێك‌و دووان‌و پرسیار بکە، ئەرێ بێ زەحمەت لە بۆشایی نێوان ئاسمان‌و زەویدا بستێ زەوی ماوە بۆ پشوو؟ گریمان ئێستا من لای تۆم دەپرسم: سوهراب چەند مەن ئاوی پێ بوو کە تا دوا هەناسە شیعری پێ نووسی‌و هەر تەواو نەبوو؟ ئێستا کەسێك دێ‌و لە من دەپرسێ لە یاخی بوونتان دەتانەوێ ریسالە بۆ کام فیرعەون بنێرن؟ ئەشێ وا نەبێ‌و دوو رۆح تەنیا بە خەیاڵ لە ژەنینی سرووتەکانی رۆحی یەکتر بکرۆژن، پێیش دەچێ لە دوا پلەی یاخی بووندا پڕ بن لە یەکتر/ تەماشا حیکایەتی پڕ بوون لە تۆ لە دوا پلەی بێ تۆییدا لەوپەڕی نەبوونەوە دێ‌و دەبێتە پارچەیەك لە ئەو/ ئەوێ کە تۆی لێ دەبارێ‌و لە دوابازنەی تەنیاتر لە خۆیدا خۆشەویستی قبووڵ دەکا/ ئەوێك دەفرێك لە خوار هێڵی سفری خۆت واتەنی درەنگ هاتن بووە بە پرسیار...

-٢-

-٣-

سەرت لە نێوان هەردوو ئانیشکت دەرینە/دووربــە هێنــدەی نزیکــی نێوانمــان بنوارە چراکە پێکەو بە شارەوی تــاریکی نیشــتماندا هێڵکارییــەکی کورەکــەی خەیات(٢) بکە بە دەلیلی هاتن/کە هاتی ووهەور کرێوەی بارانی داکرد بــە دیقەتەوە لە بەردەم رۆشنایی چراکەی دەستتدا، لە نــهێنی ئەفســونی ورنجــەی کرێوەی باران و تیشکی رۆشنایی چراکە بگەرێ/ تۆ وێنەی خۆتت لە ئاوێنــەدا دیوە؟ ئەگەر من بووم تکایە بە ورد هەناسـەی ئــاهی تــەنیاییت هەناســەبارانی هاتنەوەم لەوپەرِی تەنیاییەوە بکە/ هاتومەتەوە ئێرەو دەڵێن لێرە شکان ئاسان ئاسایە، تکا دەکەم بشکێم بۆ ئەوەی پارچەیەکم لە ماڵی پرِ لە تــەنیایی تــۆدا سەوز بێ

-٤-

خۆزیا زانیبام بۆچی هەمیشە
شار پرە لە باران و
منیش پرم لە تینیوێتی پرِ بوون لە ئەو

-٥-

مەپرسە من بۆچی کورِی شەرعی گومانم
چونکە لە نیشتمانی پرِ گومان و
لە وەرزی گوماندا لە دایك بووم
گومانیش گەورەی کردووم و
هەر ئەویش پێی وتم:

لە گوماندا غەرق بە
تا لوتکەی پرِ بوون لە ئەو
هەر گومانیش نەختێ ئومێدی وێدام و
شەجەرەی پشتاو پشتی
بێ تۆیی لێ سەندمەوە
من حەز دەکەم هەمیشە گومان بارێ
بۆوەی بۆ هەتایە
پاك بینەوە لە یاساغ و حەرام

-٦-

لە دەسنوسی چیرۆکــە تــەواو نەبووەکــەی نێــو جانتــای نهێنیــەکانی ســەفەری تەنیایی تەمەنتدا دێرێك بۆ دیالۆگی قارەمانە نادیارەکەی چیرۆکەکــەت زیــاد بکە(دێت و وەك پارچەیەك لە رۆحم زاکیرەم لێوانلێو دەکات لە خۆی)..
خودایە شێتێك بێ ئەم دێرە وەك خۆی
تەفسیر کاو
بیکا بە سەرەتاو
کۆتایی رۆمانێك

-٧-

لێگەرِێ کتومت وەك خۆت
لە کورەکەی بابان(٣) بپارێمەوە
دوا تابلۆی خۆی بۆ حەقایەتی حیکایەتەکانی
پەژموردەیی بوونی تۆ تەرخان کا
لێگەرِێ هەر وەکو خۆت
بمە ماڵێك
بۆ دوایین هەناسەی پرِ لە ئینسانیت

-٨-

له یادەوەری منالّیما خواردنەوەی دیشلەمەیەك له سێبەری کەلّەکێکدا بــوو بـە شیعرو له ئێستامدا تۆی لیّ سەوز ئەبیّ/ له سەوز بوونی تۆدا حیکایەتێکی نویّ له دایك ئەبیّ/ بشیّ له ئێستامدا کەلّەکێك هەبیّ له پالّیا نەخشەی شیعرێك له سەر لێوی تۆ هەلّکۆلّم؟

-٩-

له سەر قامکی شەهادەتم
یەکەم دێڕی نامەیەکت هەلّکۆلاّ
که نوسیبوت: لەوپەڕی نەبوونەوە دێمەوە
له تۆ زیاتر دلّم هەرچی تیا بیّ
دەیکەمە دەرەوە)
وەرە له سەر سەکۆی دلّی ئەم گوندیە دانیشەو
لەگەلّ خواردنەوەی عەسرە چایەکی پڕ لوتفدا
بەشێکی تر له حەقایەتەکانی تەمەنتم بۆ بخوێنەوە
شۆخێکی قەیرە گویّ بۆ تۆ هەلّدەخاو
له من دەپرسیّ:
ئەرە بیّ زەحمەت مۆلّەتی ناسینی(ئەو)م هەیە
مەهدی(٤) له حەوت تەبەقەی غوربەتا بە ئاگادیّ
زەنگێك لیّ دەدا
-ئەلو..ئەلو
پرسیارێکمان هەیە
+فەرموو
-رەنگی ئاوەسپی کتومت وەك خۆی
چوون بلوریەو عاشقانە بۆ ژیان دەڕوانیّ؟
-ببورن ئەلّێم ئیلهام(٥) تاقەتی موتالاّی عیشقی ماوە؟

تۆش تۆزیّ ڕێتمی دەنگت هێواش ترو نەرمتر دەکەیتەوە
ئێتر بیّ ئەوەی ئاگات لیّ بیّ دەڕۆیتەوە بۆ ئەوە سەری تەنیاییو
پڕ بە گەروو درەنگ هاتنەوەی دوو خود رادەگەیەنی
ئێرە مەملەکەتێکە
جیاواز له مەملەکەتەکانی تر
لێرە سوتان هەمیشە بالاّ دەکاو
خۆخواردنەوە بووە بە عادەت

٢٠٠٤

پەراوێز:
١-هێمایە بۆ دێڕە شیعرێکی جەمال غەمبار
٢-گەمەیەکی شیعریە لە گەل رۆحی کاریکاتێرەکانی ئیسماعیل خەیات
٣-کارکردنە له سەر تابلۆیەکی هونەرمەند ئاری بابان
٤-مەبەست له مەهدی سالحی شاعیری دوورە ولاّتە
٥-سەرچاوەیەکی گەورەی شیعری مەهدی بوو

سۆراخ

ئەو، شێتانە توێ توێی سووقاقەکانی ئەم دەڤەرە دەگەڕێو
تۆش درەنگ زۆر درەنگ،
نیگایەك دەنێری؟
ببورە ئازیز....
من هەمیشە چاوەڕوانم....

٢٠٠٤

لەحزوری(ئەو)دا

لێرەوە پەنجە دەخەمە سەر نەعشی هاتنێك
لێوان لێوە لە
من و
خۆم و
ئەو.
لێرەوە گۆرانی بۆ ئەوی رۆحی من دەڵێم و
بە خۆم دەڵێم:
تەمەنێك لە راڕەوەکانی تەنیایی خۆتدا
هۆگر بە تەنیاییەکانی (ئەو)و
ئێستا ئیتر بووی بە پارچەیەك لە رۆحی ئەو
شەوێك کە پڕ دەبێ لە (ئەو)و
منێك کە لە هاتنەوەی ئەو
لەوپەڕی نەبوونەوە دێمەوە
وەرە بۆ هەمیشە تەماشا
وێنەی منی بە تۆ بوو
وێنەی تۆی بە من بوو
لە لیتاوی مەخسەرەی ئەم مەملەکەتەدا
چۆن لە شەقەی باڵ دەدەن و
لە سوتماکی نەبووندا

هەرزاڵەو شیعر دەچننەوە
لێرەوە نزیك ژوورە شەپڕێوە زێدە ئازیزەکەیو
تێکەڵ بە پاکترین هەناسەی
وەك خۆی سپی
بە هێواشییەك پەنجەرەی رۆحم رادەژەنیێو
مژێك لە جگەرەکەت پڕ بە رۆحی تینووم هەڵمژم
ئەوە ئەو بوو
هاتبوو نەختێ بە حوزنەوە بگریو
تۆزێ لە تەنیاییەوە دوور کەوێو
کەمێك گوێ لە پیربوونی ئەم رۆحە هەر بە مناڵیو
هەمیشە هۆگری پەرستنی پاکی بگرێ
ببورە
ئێستا جگەرەکەت کە وەختە نێوان هەردوو قامکی
دوا پەسێوی خۆی داخ دەکات
پێم دەڵێ ئایا دەزانی بێ لە ئەو
کەسێکی تر بۆت ناسوتێ
ئەوە ئەو بوو
جارێکیان شەرمنانە وتی:
باوکم بۆ عەزاب منی خوڵقاندو
دایکم بۆ ئەزبەرکردنی ئەندێشەکانی ژیان
گەورەی کردم
ئەوە ئەو بوو
چیرۆکی سەفەرێکی یاداشت کردو
دواجار وەك قیبلەنوما
نوێژی فەرزی عاشقانەی بۆ دەکردن
ئەو کە هات لە بەیداغەکەی پێغەمبەر سپیترو

لە دەسنوسە چاپنەکراوەکانی قورئانەکەی خواش
نوورانی تر هات
هاتو
وەك سیمفۆنیاکانی بیتهۆڤن بووە پارچەیەك لە شعورم
کە هات دەسنوسەکانی فیراقی نەبوونی سوتان و
موناجاتەکانی عیشقی کردە گەردانەی شیعرو
بە بای باڵی پەپوەسلێمانیەکدا
بۆی ناردم
خۆی وەك بەرەژانی هەناسەیەکی گریاو
بە دواین تەهارەتەکانی گریانمی وت
ئیتر من وەك تۆ دەبم و
سەرمەدیانە دەتگرمە باوەش
بڕوانە بۆ هەمیشە تەماشا
بینابیم پڕ لە ئارام گرتنی تۆ
ئەمشەو ساتێك بەتەنیشت بێداریو
مشوارێك لە حوزنی خەوندا
تۆم دیت شەهادەتت لە سەر تەنیایی هەردووکمان دەدا
ئا تۆ بووی
وتت بریا لێرە باییو
بۆ ئەوەڵین ماچبارانی رۆحی گەرمتم کردبا
ئا تۆ بوی
وتت: لە نێوان خەون و بێداریدا
دەتخەمە سەر ئاهی هەناسەی سینەم و
دەتبەم
دوور دوور
لە خاکستانی تەنیاییدا

پڕت دەکەم لە خۆم
ئیزن فەرموو تەنیا تۆ بووی
لە درزەکانی شووشەی پەنجەرەی دڵمەوە
دانە دانە شیعرەکانت هێنایە دەرو
لە حزوریاندا
مەحزونانە نوێژت دەکرد
نوێژێك کە منی لێ دەڕژا
تەنیا تەنیاییەکانی ڕۆحی تۆ بوو
هەناسەی پڕ لە بۆکروزی گرتمە باوەش و
وتی:
مەگری کەسێك لێرەیەو
تا دوا چۆڕ تێر نابێت لە بینابیت

٢٠٠٤/٩/٣

ئەم شیعرە لەڕۆژنامەی ڕێگای کوردستان بڵاوبوەتەوە

بیرت نەچێ

ئەگەر ڕۆژێ عەشق باری
بیرت نەچێ
لە نامەیەکدا بۆم بنوسە
پڕ بە ڕۆحم خۆشم ئەوێی
ئەگەر ڕۆژێ شکان باری
بیرت نەچێ
ڕۆحت نەشکێ
بۆوەی تەنیاییم نەشکێ
ئەگەر ڕۆژێ تەنیایی باری
پرسیار مەکە
ئەوە منم هاتووم بە سەر پرچی تۆدا
دەبارێم و
لە شوێن ماچێکی نێو لەپتا
عاشقانە چرۆ دەکەم
ئەگەر ڕۆژێ سۆز باری
مەسڵەمێوە ئەوە تۆی
تژی بووی لە من و
وەك خۆت سپی
وەك من مناڵ

رۆحی یەكترمان دەشووشت
ئەگەر رۆژێ سێو بباریێ
بۆ یەك لەحزەش بێت دەبم بە تۆ
ئەگەر نەباریێ
پڕ بە رۆحم بیرت دەكەم
بیرت نەچێ
٢٠٠٥

بەرائەتەكانی منالّی‌و پیربونی گەورەبوون....

_١_

لەبازنەی شكاوی منالّیمەوە دێمەوە، بەسەر پشتی قەیاغێكەوە قەیناغەكانی سەرپەنجەی پڕن لەدڕك‌و سەفەری پڕ لەعیشق، گوێت لێمە پڕ بەگۆرانییەكانی ڕۆحم بانگی بەرائەتەكانی منالّیم دەكەم، من گوێم لەنالّینی ڕۆحمە، تۆ گوێت لەهەوەلّین جاری هاتنەوەمە لەوپەڕی پرزۆلّ پرزۆلّ بوونمەوە، بیرت دێ بەڕێكەوت خوامان دیتەوەو تۆ پرسیاری لەخوای خۆت‌و منیش پرسیارم لەخوای خۆم دەكرد، بلّێ بزانە جوانتر لەم ساتە چییە؟ من تكا دەكەم بۆ ساتێك چاوت داخەی، تەماشا هەستم وەك پارچەیەك لەتۆ بێپەروا دەسووتێ، تۆ نەدیوتەو نەش دەیناسی داپیرم وەك(ئاو) پاك بوو، باپیریشم وەك حەكیمێكی تژی لەحیكمەت نوری لێدەباری‌و دوو هەست بوون هاوشانی ئەستێرەی سیوەیل، ئەوان هەمیشە هۆگری منالّیم بوون، ئەگەر نەمردبان من نەگەورە دەبووم‌و نەش پیر، داپیرم مرۆڤێك بوو تەنیا لەخۆی دەچوو، باپیریشم هەموو ئەدگارو خۆشەویستی (مەسیحی) لەخۆیدا ئاودێر كرد بوو، بۆ ناپرسی بۆچی مردن؟ ئەوان بەهەست نەمردوون، لەپیربوونما بارانی خۆشەویستی‌و لەتینوێتیمدا كانییەكی تەقیوی بەهارەو لەتەنیایی ئێستامدا هاتنەوەی تۆن لەوپەڕی

نەبوونەوە، تۆ تەماشا پرچی خەنەیی منالیم ئارەزووەکانی ئەوانی لێدەڕژیٚو یەکەمین تاڵی سپی مووی چەناگەم تەمەنی سپی تۆی لاٚ سەوز دەبیٚ، بووورە هەر ئێستا تاڵی دووەمی سپی ڕوخسەتی خواست ماڵیٚ لەنێو مووی چەناگەم چیٚ کا، کە لیٚم پرسی وتی: پێش چەن چرکەیەك لەویٚ لەتەنیایی (ئەو) ڕووخسەتم خواستو هاتم، (ئەو) وتی: ئەویٚ دوامالی ژەنینی سرووتەکانی تەنیایی هەستی منە، برۆ بۆ ئەویٚ هالٚو هەواڵی بێقەرارییەکانی تەنیایی هەستی منی پێبڵیٚ، پێی بڵیٚ: ئەمشەو گۆرانییەکی سەبوور بۆ شۆفێری قەیاغەکە بڵیٚ تادوا سەوڵی گەیشتنە ئێرە، من دەزانم گۆرانییەکانی(ئەو) منی لێدەڕژیٚ، بیرت نەچیٚ پێی بڵیٚ: بەقەد بالاٚی هەستم خۆشم دەویٚ، (ئەو) پارچەیەکە *نا* هەستی بێداری منەو وەك چاوە خومارییەکانی خۆییو خۆم خۆشم دەویٚ، تکایە بەنێو تاریکی شەودا برۆ، تادوا ئەستێرەی بیدارکردنەوەی خۆرینین، پێی بڵێن: ئەگەر ئەستێرەی کاروان کوژە ویستی بێت، داوای لێبوردن بکا چوون ئەستێرەی سیوەیل هێشتا لەکۆچی هەمیشەییەو نەگەیشتوەتە مەنزەڵ.

—٢—

بیرت دەکەم
بیرت دیٚ
بیرت نەچیٚ
کەپێم وتی
پڕ بە هەستم
خۆشم ئەوێی

—٣—

ئەگەر تەمەن بواری دای ساتێك تەنیاتر لەخۆتو تۆ، لە منو خۆم هەستی سپیو بیٚ گوناهمان بخەرە سەر پشی ئەسپی کحێلی تەنیایی هەرتکمانو برۆ ئەزانی

لە کویٚ لەنگەر بگرە؟ لە دوا پەناگەی شینایی ئاسمان، بیرت نەچیٚ پێشتر جگەرەیەك بۆ منو جگەرەیەك بۆ خۆت بە گڕی هەستمان پیٚ بکە، لە نێو تارمایی دوکەڵی جگەرەکانماندا من پۆرترێتی دەموچاوی مەحزوونی تۆو تۆش پۆرترێتی دەموچاوی ژاکاوی من دەکێشی، خوامان ناویٚ، خۆمان دەبین بە خوای یەکتر، پرسگەمان ناویٚ، خۆمان دەبین بە پرسگە، ماچمان ناویٚ، خۆمان دەبین بە ماچ، چرامان ناویٚ، خۆمان چراین، خۆمو خۆت هەموو شتێکی جوانین، پرسیاریش ناکەین، چون خۆمان دەبین بە پرسیارو پڕ بە گەروشمان گۆرانییەکی(ئەیوب): (بیرت دەکەم/ بیرم دەکەی) دەڵێینەوەو پڕ بە ئاهی هەناسەمان پیاسە دەکەین.

-٤-

ئێستا دوا جگەرەی ناو پاکەتەکەم دەردێنمو بە گڕی هەستی تۆ پێی دەکەم، بەدەم دێڕێکەوە خەو دەمباتەوە، سوتووی جگەرەکەم دەکەوێتە بەر دەستم، بپرسە: چی بێدارم دەکاتەوە، خۆر یان خۆم؟ (ئەو) بە هێمنییەك کتومت وەك خۆی دیٚو لە تەنیشتمەوە دادەنیشیٚو ئەڵیٚ: (باپیرو داپیرت کیٚ بوو؟) منیش دەڵێم: خۆیان بوون وەك تۆ هەستیان پاکی لیٚ دەباری (ئەو دەڵیٚ: ئەکریٚ مژێك لە جگەرەکەی دەستت بدەمو لە فلتەری جگەرەکەتەوە بۆنی دوا هەناسەی خومار...خومار، چون خۆتو خۆم ببینم)؛ من بە جەستە خەوتوومو بە هەستیش بێدار، ئەو دەڵیٚ: (خەونم دیوە، حەقیقەت وەك تەنهایی خۆم، تۆو خوا، تاڵە)؛ پشیلەیەك لە پاینمانەوە بەخێلانە سمێڵ بادەدا، شارێك لە دەرەوەی بازنەی منو تۆ، بووە بە قومارخانەی عیشق، من لەسەر لێوت دێڕێك دەنووسم(هەستی خۆم ورد ورد پشکنی، لە تۆ زیاتر کەسم نەدیتەوە)؛ تۆش لەسەر خەونێم دەنووسی (پریاسکەی هەستم دوایین مەزارگای هاتنەوەتە)؛ من بەردێك لە تاریکی دەگرم، تۆش دەڵێی: (لەبەرد فەقیرتر کێیە؟)، منیش دەڵێم: (من و تۆ)، هەرتکمان خەو دەمانباتەوەو ئیتر چاوەڕوانی دوا

ئەستێرەی بەر لە کازێوە دەکەین بێتوو، لـە نـووری خۆیـدا وەك لۆیـەك بـەفر پاکمان کاتەوە.

-٥-

بڵێ: بزانە بیرت ماوە؟

-٦-

ئەڵێم: خۆشەویستی ئەوەندە سەلارو شیرینە؟

-٧-

ببوورە، بۆچی گۆرانییەکانت، هەمیشە وەنەوشەیی پرشەی دێ؟

-٨-

ئەڵێم، تۆ ئەزانی شێتی جۆرێکە لە عاقڵی؟

-٩-

تۆ ئێستا بای رەوینەوەی خوماریيەکانی روخسارمی‌و
بریا زانیبام لە کوێوە هاتی؟
تەماشا، داپیرم پێش سەدەیەك وای وت:
گەورەبە، ئینسانە شیرینەکەی داپیرە،
دڵنیام تۆ دەبیتە وارسی هەناسەیەکی تەنیاو
ئەویش دەبێتە پەناگەی هەناسەیەکی بێ پەنا
داپیرم وتی: گەورەبەو پڕ بە لە خۆشەویستی
بە گەورەیی خۆشەویستی منالْ دەبیتەوە،
منالْ وەك منالّی ئەوو خۆت

وەرە دانیشە گوێ بگرە،
چونکە داپیرم خۆی ئاشق بوو،
بۆ عیشق گەورەی کردم،
چونکە باپرم نوێگەر بوو،
دەیویست بۆ نوێژ گەورەم بکا،
بەڵام ئەزانی هەردووکیان راستگۆ بوون؟
ئەوەتا من هەم ئاشقم‌و
هەم نوێژگەری ئەشقم،
سا خودایا، بارانێکی بە خوورٍ بباریێ، بۆ ئەوەی
من‌و ئەو
ئەم ئەشقی لە حزوردا بۆ هەتایەو دواساتەکانی
تەمەن،
پاك وەك ئاوێنەی هەستی‌من گەورە بکەی.

-١٠-

من هەمیشە گوێم لە خورپەی دڵی تۆیە،
تۆ ئاگات لە سووتانی هەستی من بووە؟
تۆ هەمیشە گوێت لە خورپەی دڵی منە،
من ئاگام لە سووتانی هەستی تۆ بووە؟

-١١-

من حەز دەکەم لە مووی سپی چەناگەی خۆمت
بدەمێ،
ئەزانی بۆ؟
تا پێکەوە بمرین‌و سەرمەدیانە ببین
بە یەك.

-١٢-

بیرت نه چێ ئازیز

-١٣-

-١٤-

پڕم كه له خۆت
ئەی تەنیایی شەوە نابالّقەكان
هەلّمژێنه له هەستت ئەی پاكترین تەمەنی یادەوەریم

-١٥-

چاوت داخه،
نەختێ بباره،
تۆزێ لەسەرخۆ،
نێو لەپت بخەره سەر دلّم،
كەمێك تەماشا،
چەند جوانه
ئەوە هەردووكمانین كه فێری فڕینی
ئاشقانه بووین

٢٠٠٤/٩/٩

كاتێ هەناسەم دەكوژرێ...

ئەو هەوڵانەی دەكرێ ببن شیعر

شلّەژان

....
دانه دانه
بەنیشتمان ڕانەگەیمان
پێی بلّێین
لەكاتی شلّەژاندا
هێوەرمان كەوە

بزربوون

....
ئەوساو ئێستاش
كەسێك دوای بزربوونمان
دوادەنگوباسی

ژمارەی کوشتارگاو
ڕێژەی کوشتارەکانی
بۆ نەهێناین

جیابوونەوە

....

دەڕۆم و
بەسەرتەرانژگە بەردا
خێرا خێرا
هەنگاو دەنێم
بشێ پێنەزانم و
بۆهەتایە
زوخاوی تەرەبوون بنۆشم

بەغدادو تۆ

....

لە بەغدادەوە
لەو شوێنەی دیجلەی ناوەو
لە پەنای ئەو ڕووبارەی، تەنیا ئەو
بۆ من و ئێوەو ئەنفال و هەڵەبجە نەگریا

موژگان

....

موژگانی ڕۆحم وەك دواتەڕایی فرمێسكی ڕۆحی

پەراش پەراش بووەو
هەڵدەوەریٚو
لە دوای سپیەی تەنیایی خۆیدا
گۆرانی بۆ هەوەڵین ماچی تۆ بۆ خوێناوی ترین پەنجەی من و
هەوەڵین ماچی من بۆ پاكترین پەنجەی تۆ

تاڵێك

....

لە نێوان خەون و بێداریدا،
یەکەمین ساتی یەکترناسین و
یەکەمین نامەی پڕ لە خۆت و
یەکەمین ئاهی هەناسەی سووتاوی تۆو
شوێنی یەکەمین ماچی هەناری تۆم
بینیەوە
کاسەی سەرم تۆی لێدەڕژاو
چی هەڵەتێك بووە
کە پیایدا سەرکەوتم و
چ ڕێگایەکی حەنین بوو،
بەرەو ئێرە هاتی

خوود

....

بە خۆم دەڵێم
خودت ئەم هەموو ئێشە چۆن هەڵدەگریٚ ؟

ژان

....

ئەگەر

ئێرە مەکوای ژانە

تۆ چ دەکەی لێرە

سەفەر

....

لەوە ناچێ

ئەم سەفەرەت

پاداشتی هەناسەی تەریوت بداتەوە

ماچ

....

حەیف کە نەمتوانی

سوپاسبارانی ماچی یەکتر بکەین

نهێنی

....

نهێنیتر لە خۆشەویستی

ترس بوو لە جیابوونەوە

نوشتە

......

توانای هەڵگرتنی نوشتەیەکم نییە

لێوانلێو بێ

لە ناوی نەناسراو

جوانی

....

بیرت دێ

هەموو جارێ دەتوت

کەسێ هەیە جوان بێ

وەك سەمای بارانی بەر گڵۆپەکان

ترێ

....

وەك ترێ

تامی لێوت دەمژم

وەك تامی لێوت

سەما بۆ عیشق دەکەم

پەنجە

....

برینی پەنجەکانم تیمار کە
تا لە دوور کەوتنەوەت
ئاوازی تەنیاییم بژەنم

ئێوارە

....

کە ئێواران خۆر دەنیشێ
پەنجەرەی دڵت دامەخە
بۆ ئەوەی گوێت لە ئازاری هەستی من نەبێ

شکان

....

کە هەستم دەشکێ
شەجەرەی پشتاو پشتی تۆی
لێ دەڕژێ

زریان

......

زریان کە دێ
بێ پرس خۆی دەکا بە ماڵی نەستماو
بێڕەحمانە دەمشێلێ

قالۆنچە

....

لە من خۆشحاڵتر ئەو بوو
چون بە وردی بۆ ژیان دەگەڕا

گۆچان

....

گۆچانەکەی دەستت دانێ
چون پیربوون شەرمی پێناوێ

بەرد

....

بەرد زۆر فەقیرە
تکایە بۆ هەمیشە
بەرد مەگرە کەس

کاڵەك

....

لە توێکڵی کاڵەکێك
حەرفەکانی ناوی تۆ هەڵدەکۆڵم
ئەرێ بشێ پەشیمان نەبمەوە

بەفر

....

ساڵی یەکجار لە گوندەکەی ئێمەدا
بەفر دەبارێ
خودایە ئەم ساڵ
بەفربارین نزیك کەیتەوە
تا تینوێتیمان بە ئاو بشکێ

دەف

....

سۆزی دەفێك دێتە گوێم
گشت مەخلوقی هێناوەتە گریان
تا ئەو دەگاتە ئێرە
من لە شعوری خۆم دەکرۆژم

ئاو

....

لە ماڵی ئاودا
هەموو شتێ جوانە
وردە زیخ
لم
ماسی
شەپۆل
وێنەی خۆت

ورینجەی دوای تاوە باران
درەنگە کەی دەچی لە ماڵی ئاودا
ئولفەت بە نهێنیەوە دەگریت

نامە

.....

لە نامەیەکدا وای نووسی
لە هەمووتان بێزارم
هەمووتان یەك جووت پێو
یەك ژمارەی پێلاو لە پێ دەکەن

هەناسە

....

بە هەناسەیەکی وای وت
بەسە
ئەم هەموو هەڵکشان و
داکشان و
سووتان و
بەسەبەس

بوختان

....

لە گریان زیاتر شکم نەبرد
تکایە بوختانم بۆ مەکەن

كانی

......

به كانیەكەی پایین گلێنەی چاوی وت
نازانم بۆچ
تێر نابم لە تامی تۆو
تێر نابی لە تەئەسوف

پەڕەسێلكە

....

دڵی خۆی دایە دەست پەڕەسێلكەیەك و
پێی وت
دنیا زۆر بێ ئابڕووە
با ئامانەت بێ لای تۆ
دەترسێم لێم بترسێ

بێدەنگی

....

بە بەردێكی وت
فێری بێدەنگی و
دڵگەورەیی خۆتم بكە
شەجەرەی پشتاو پشتی خۆتم پێ بناسێنە
ئیدی من وەك تۆ دەبم

دزی

....

بە دزیی ئەنكیەوە
بە كەڵەبابەكەی وت
واز لە قوقاندنی پێش كازێوە بێنە
با ئەم تەقلیدی ژیانە تێك بشكێ

زەحمەت

....

قالۆنچەكەی
بۆ سەر سفرەی پڕ لە هیچی خۆی
بانگێشت كرد
بە شەرمەوە پێی وت
زەحمەت بخۆ
سبەینێ و بە هەمان مەبەست
تەشریف بێنە بۆ ئێرە

شێتبوون

....

بە مریشكە كڕكەوتوەكەی
ماڵی خۆیانی وت
شێت بووم لە فەقیری تۆ
ئەم هەموو ماندو بوونە بۆ كێ

دراوسێ

....

بە دراوسێکەیانی وت
تکایە ئیدی
نامەوێ بتبینمەوە

ئاژەن

....

بەئەو دەڵێم
دەرزی ئاژەنی ڕۆحم کە
تادەبم بەتۆو
لەمندا دەتوێیتەوەو
سەرەنجام
دەبینەوە بەیەك

ڕەژوو

....

پڕ بەحەز
لەبوونی بەڕەژوو بووم تەماشا
فریادێك شك نابەم
لەم تەنگەوەرییە قوتارم كا

شکان

....

لەشکانا
بەڕەگەز دەچینەوە
سەر شەجەرەی شووشە

ئاوێنە

....

لەدیالۆگی نێوان
من و ئاوێنەدا
خۆم و خودم
سەرلەبەری پێوەندی نێوان
من و نیشتمان
دەر ناکەن

ترس

....

ترسم لەوەیە
ئەم خووەم بمکا بە ڕەژوو

بۆ

....

هیچ خواوەندێك

لێی نەپرسیمەوە
ئەم هەموو گریانەت بۆ

ماڵئاوا

....

لەگشت مەخلوق بێوەفاتر بووی
ئەوساو ئێستاش نەتوت ماڵ ئاوا
لەماچە پرتەقاڵیەکانت

خەونەکان

....

هەرچیم کرد
نەمتوانی
ماستەرنامەی ساڵی
پەشیمان بوونەوەی خەونەکان
تەواوکەم

تۆ

....

هەراشتر لەتۆ
تەمەنی بەخەسارچووی من بوو

شەوێك

....

شەوێك بێپیاسەو
بێجوانی
لەبوونی خۆم
لەنەخشەی ئەم کەونە بێزارم

بێدادی

....

سەرم لەبێدادی خۆما
چوون بەفر سپی دەچێتەوە

مەعزەرەت

....

فریانەکەوتم
مەعزەرەت لەدایکم بخوازم

خاڵی

....

حەزم دەکرد
خاڵی بمەوە لەگشت بڤەکان

زوڵێخا

....

بەڕێی کاکێشانی ئاسمانا
گوزەرم کرد
یوسفم بینی ڕێگای لێ وێڵ بوو
زوڵێخاش بەدوایدا دەگەڕا

لم

....

ڕێم کەوتە بیابانێك لەلم
منالێکی ڕەنگ خۆڵین ڕێی پێگرتم
وتی: ڕێی گەڕانەوەتم پێشاندە

نەپەرژا

....

هێند بەپەلە ڕۆیی
نەپەرژا بڵێ
ئیتر یەکتر نابینینەوە

گومان

....

تەنگتر لەپێڵاوەکانی پێمان

نیشتمان بوو

گاڵتە

....

تاهەنووکەش بەگومانم
ئاسمان شکاو
من لێی کەوتوومەتە خوارێ
یان
من شکام و ئاسمان گاڵتە
بەبوونم دەکا

شەڕ

....

شەڕ لەخەونێکی شرین
رایچەڵەکاندم و
نەیهێشت قومێ ئاوی پاك بخۆمەوە

سڵاو

....

سڵاو لەتۆ منالێم
ببوورە
نەمتوانی بگەڕێمەوە لات

درۆزن

....

جیهان درۆزنە
بەداخەوە فریوی دام

ژیان

....

سوونەتی ژیان وابوو
یان
من خەڵەفاو بووم
ك..........
دەبێ ....
....

کەشەو دادێ

....

پرچی زیونی خۆر قووت دەداو
من دەباتە نێو باوشی خۆی
بۆ یەك چرکە
ئەوسا دەمکا بەدوا مناڵی شەرعی خۆی
ئیتر منیش دەبم بەئەو
ئەویش دەبێ بەمن

بووم بەتۆ

....

بۆ یەکەمین لەشەوێکدا
بووی بەمن
بووم بەتۆ

بۆ هیچی‌تر

....

خەونم دیبوو
داپیرم پێی وتبووم
وریابە بێ لەعیشق
بۆ هیچی تر
نەسوتێی
دوێنێ شەو لەخەوما
هاورێی هەناسەی کەسێك بووم
تەنیا لەتۆ دەچوو
ئا... هەر خۆت بووی
پرت کرد بووم
لەحەنینی

دێم

....

ئێستا ویستم مێژووی مووناجاتێك
بنوسمەوە

وەلێ لەپڕێکا نوری خوا هات و
وتی: ئیتر پاڕانەوە کۆتایی دێ و
لەنوری خوا عاشقانەتر دێم و
وەك دواین پێکی بادەم دەتخۆمەوە

کوپێك چای

....
دەفتەرو قەڵەمەکەی ئامادە کرد بوو
کوپێك چای ڕەش و
جگەرەیەکی لەنێو پاکەتەکەی دەرهێنا
ویستی حیکاتێك بکا بە چیرۆك
زەنگی تیلفۆنەکە لێی داو
ڕیسالەیەك لەخواوە هات
نووسرا بوو:
تەنها نوێژ بۆ_ئەو_و
خۆت بکە

شێتانە

....
ئەو شێتانە چوو بووە سەر ڕێی
ئەستێرەی سیوەیل و
پێی وت بوو:
تۆزێ لەنووری خۆتم وێدە

بۆ وەی وەك تۆ جوان بم
تۆ نازانی
خۆت ئەستێرەی سیوەیلی و
ئەو لە تۆ ڕووخسەتی پاکبوونەوە
دەخوازێ؟

تۆش

....
هەمیشە هۆگری تەنیاتر
لەتەنیایی خۆی بوو
بەڵام دواجار خۆی وتی
ئێستا ئیتر من تەنیا نیم و
تۆش جوانترین هاوڕێت هەیە

تەواو

....
تەواو هەستی بەشڵەژانی رۆحی کرد بوو
کە لە درزی پەنجەرەی ژوورەکەیەوە
دەنگێك هات و
لە سەر هەڵمی شوشەی شعوری
تارمایی خوا دەرکەوت
هێور بوویەوەو
وتی: حەقیقەت چەند تاڵە

عشق ناسی

....

سەری خستبووە نێوان هەردوو ئانیشکی
خەیاڵ چوون خۆی برد بوویەوە
قەڵەمەکە لەنێوان هەردوو پەنجەیدا بوو
دوایی تۆزێ بێدار بوویەوە
بازنەیەکی دروست کردو
تیایدا نووسی
عشق ناسی

خوا

......

ئەو ئارەزووی بوو
خوا وەك گەورەیی خۆی ببینێ
کە خوا هات بۆ لای
فەرمووی درەنگ هاتی
وەرە دانیشە/ سەیر
روحم چۆن دەسوتێ

پەنجەی خوا

....

بۆ یەکەمین جار
ئارەزوویەکی هاتەدی
سەرپەنجەی خوایی ماچ کردو

تا ئەودیو سنورەکانی جەستە
لێی پاڕایەوە
تێکەڵ بەروحی بێت

مەگەر

....

ئێستاو لەکاتی نوسینی ئەم دێڕە
مەگەر خۆی‌و خوای خۆی بزانن
گریان‌و
پەژموردەیی رۆح چی یە

هاوڕێ کەی

....

بە هێشوویەك ترێوە
هاتبووە ماڵی تەنیا هاوڕێکەی‌و
پێی وتبوو
ئەمانە چاوی رۆحی منن‌و
بە دیاری بۆ تۆم هێناون
بۆ ئەوەی تینوێتیت بشکێ
تا دواتەڕایی لێوت بیانمژە

دەیەویست

....

دەیەویست بزانێ تۆ کێی

بیٚ ئیزنی خواو خۆی
ئاوێنەی رۆحی خۆی شکان
کە بینی لە توێ توێی پارچەکانی رۆحیدا
شەجەرەی پشتاوپشتی تۆی لیٚ هەلٚکۆلٚراوە
پارچەکانی رۆحی کۆکردەوەو
لە نامەیەکدا نووسی
ببورە ئەی جوانترین کەس

درەنگانێك

....
شەو درەنگانێك
عەزابی رۆحی بێداری کردەوە
لەبەر خۆیەوە ئەمەی نوسی:
چەند شیرینە تالٚیەکانی ژیان
ژیان بیٚ عشق
چ بیٚ مانایە خودایە

لە پیرێتیا

....
ئەو بە مندالٚی پیر بوو بوو
دواجاریش بە پیری عاشق بوو
ئەگەر ئەوی نەدۆزیبایە
لە پیرێتیا
منالٚ نەدەبوویەوە

دەبرۆ لەخۆی پرسیار بکە
بزانە چیت پیٚ دەلٚیٚ

تێبینی: ئەم کۆمەلٚە هایکۆ شیعرانە لەسالٚەکانی ١٩٩٩ _٢٠٠٠ _٢٠٠٢ _٢٠٠٤ _٢٠٠٥ نوسـراون‌و بەشـێکیان لیٚ بلاٚوبووەتـەوە... لەڕۆژنامـەکاتی(ڕێگـای کوردسـتان+ ڕێبـازی ئـازادی+ گۆڤـاری سـورێن) هەروەها دوای بلاٚوبوونەوەیان هەندیٚ گۆڕانکارییان بەسەردا هێنراوە.

شەوارەی ڕۆح

چ بەئاستەم لێدەبوری
ڕۆحت لەشەوارەی شەودا
مشوار مشوار
بڕواو لەپانتایی قاقڕی تینوێتی دا
عەزرەت بۆ قومێ ئاو هەڵکێشێ
کە دەڕوا
بە نێو ساتە پڕ لە ئەسەفەکانی خۆیدا
جگەرەیەك پێ دەکا
مێژووی تەمەنێك ڕۆدەکاتە بەر پێی
لێیان ورد دەبێتەوە
تاوێ وەستان و
تۆزی هێمنیو
چرکەیەك رامان
دەڕواو نازانێ لە کوێی بێواری ڕۆحیدا
جێ بۆ پارچەیەك لە دڵی بکاتەوە
ئەو کە تەنیایی هەڵدەبژێرێ
ناتوانێ بۆ تەنیایی ڕۆحیشی بگری
ئێستا ئیتر بە شەرمەوە لە خۆی دەپرسێ
لە تەنیایی شەوارەی ڕۆحیدا

دەتەوێ چی بە ماڵی شەو بڵێی
بە خۆت دەڵێی شەو پڕە لە ئولفەت بۆ تەنیاییم
تەنیاییم پڕە لە پرسیار بۆ دیمەنەکانی
سەرێك بۆ تەنیاییت دەلەقێنیو
مژێکی توند لە فلتەری جگەرەکەت دەدەی
جگەرەکەت
یان
تەنیاییت
کامیانت زۆر خۆش دەوێ؟
تەنیاییم بە جگەرەکەمەوەو
جگەرەکەم بە تەنیاییمەوە

٢٠٠٠ دەربەندیخان
_ئەم شیعرە لەکوردستانی نوێ بلاوبوەتەوە

سەمایی تەنیایی

ژیان هەراشانە نینۆکی شکاندم
بێدادییەکانی ڕۆژ هەر نەبڕایەوە
سنوری بڤەکان وەك هەوەڵین جار وان
پێ ناچێ نامەکان بگەنە دەستی ئازیزان
شار بارانی لێدەڕژیو
ئێمەش تینوێتی
کەس بەیانی باش ناسەنێتەوە
دەستمان بەجوانیەکان ڕاناگا
کە ژیان چرکەچرکەی حەزم دەکوژێ
هێرشی بۆ دەبەمو
نایگەمێ
ببینە لەدواسیپەی تەنیایی ڕۆحمدا
لۆچەکانی ڕووخساری خۆم
لە لەتێك ئاوێنەدا دەخوێنمەوە
سوپاس بۆ تۆ بێکەسی
ئەرێ نەتدیوە پارچەیەك ئاوێنە
دواحیکایەتی تەنیایی لەخۆ گرتبێ؟
بۆ دواین جار
یەخەی تەنیایی دەگرمو

پێی دەڵێم:
سەما بکە دەی سەما
تا ئەو جێگەیەی تەنیایی هاوڕێیەتیت قبوڵ دەکا
سەما بکە
تا تینوێتیت لەتەنیایی دەشکێ
تۆ ئەی فەقیرترین کەس
نەتزانیوە
بوونت غەشیمانە هاتو
مناڵیت تاسێنراو
گەورەبوونت نەزیفی مەرگو
پیرێتیت گریانێکی بێهودە

٢٠٠١ _زینانە

مەرگی ئەوی من

ئەگەر مانایەك هەبێ بۆ ژیان
بەخودم دەڵێم: بمرە بۆی تابژیت
بەدایکم دەڵێم:
هەناسەی ئەو لەگەڵ کەزییەکانتا بهۆنەوەو
بۆ هەمیشە شوکرانەبژێری بە
بەساتەوەختی مەرگی ئەو دەڵێم بۆ من بمرە
تا لەتوانەوەی مەرگت بۆم
بەنێو خڕۆکە سورەکانی خوێنتا
باسی تێکشکانەکانی ئەم خودەت بۆ بکەم
تالەهەناسەی تۆی من و منی تۆدا
حەقایەتی نائولفەتیەکانی خوا بگێڕمەوە

٢٠٠٠ _ دەربەندیخان

بۆنی بارانی غەریبی دەکەم

نەتۆ وەك باران دادەکەیت
تالەگوناهەکانم پاك کەیتەوە
نەش من دەتوانم بتگەیەنمە ئارامترین ماڵ
کەتژی بێ لەکەنارییە باڵ نەکراوەکان
تۆ ناتوانی نەبی بەمن و
منیش ناتوانم وەرزی بێتۆیی قبوڵ کەم
دڵم بینینی ئاوێنەی ڕۆحی تۆ بوو
گشت جوانیەکانی لێ پوکایەوەو
گۆرانیەکانی مناڵیشی تیا مەمنوع کرا
لەنێوان نەغالی و عەکاشەو سەنگەساردا
تەرمی لالە ئەحەمان ناشت و
تەنانەت لەوێشدا
دەنوکی دانە دانەیانیان بڕی
نەتۆ وەك باران دادەکەیت و
نەمنیش وەك هەوەڵین جار
دەتوانم لەباوشت گرم
من کەچاو بەئاوێنەی ڕۆحما ژێرو ژوور دەکەم

تارمایی دەخیلە:
(ئاشووب سەرتان نەخوا)
دەبینم
٢٠٠١ _کەلار

چاوەڕوانی

بۆ باوکم
ئەی دڵتەنگترین مەخلوقی ئێوارانی پڕ لەنامۆیی،
سەرقاڵی هەڵکۆڵینی چ حەرفێکی لەم وەرزی فیراقەدا؟
ملونکەی کام خەمی گەورە دەهۆنیتەوە؟
بەڕووخساری چ مناڵێکا مناڵی خۆت دەناسیتەوە؟
دەتونی پێم بڵێی،
لەنامۆبوونی ڕەگەزەکانی خۆشنوودیدا،
چ شتیّ...
جوانیەکان دەخاتەوە ماڵی دڵنیایی؟
ئەز بەگوومانم بتوانی بەسەر باڵی چۆلەکەیەکدا،
خوود دڵنیاکەی لەبوون لەنەخشەی ئەم کەونە
بڕۆ....
سەلامەت خۆت ئەی مەکوای ژان
تۆ.....
شك نابەی کەسیّ لەم کەونە دڵنەوایت کاو
کوێرەکانییەك تێراوت کا.
من لەپیربوونی خۆما وێنەی تۆو
بشیّ تۆش لەچاوەڕوانی منا،

نامۆیی خۆت‌و
هەرتکمان بۆ.................

٢٠٠٠ _ زینانە

پۆرتریتی شیوەنیک

_١_

لەوەکاشەوە
نامەیەك تیایدا نوسرا بوو:
بۆ خاوەن شکۆی لێوبەبزەی مەملەکەتی گەرمیان
پاش دووعاو سەلام
ئێوە ئێمە نابیننەوە

_٢_

لەئاوەسپیەوە
نامەیەك هات تیایدا نوسرا بوو
بۆ منالێکی بێ باوانی دوای ئەنفال
چاوەڕوانی جیهانێکی درۆزنە وریابە
نەتسوتێنی

_٣_

دەنکە لمێك دوای ئەوەی زۆر لێی پاڕابوونەوە
بە پەلەپڕوزێ خۆی گەیاندە حزووری داپیرەیەك‌و
وتی:
چرا نەفتینەکە پێکەو بە تەمای دیدار مەبە

_٤_

پیرە پیاوێك
بە دەم پێچانەوەی سیغارێکەوە
بە هاوڕێکەی تەنیشتی وت:
ئەرێ برا ئەزانی ئەنفال،
تاعوونی سەردەم بوو
کەس لێی نەپرسیەوە

_٥_

منالێك وا راهاتووە
هەموو چواردەی چوارێ
تێر تێر بگریو
بە دایکی بڵێ:
باوکم،
ناوی چی بوو..؟
باڵای چەندێ بوو..؟
بۆ کوێ چوو..؟
زوو دێتەوە یان درەنگ..؟

_٦_

ئافرەتێك،
سیانزە وەرزی بەهارە..
بیستو شەش جەژنە..
ئاگر لە ماڵی وشکەڕۆیدا
ناکاتەوە..

_٧_

گوندێك
نە پێشوازی لە کەس دەکاو
نەش دەنوێ...
ئەو لە دیمانەی
رۆژنامەیەکی دەمو دەست دۆڕاودا وتی:
بە کۆڵەواری تۆی لە خۆم کۆڵەوارتر،
برینی جەستەم قەتماغە نابەستێ !

تێبینی/ ئەم شیعرە دوای بڵاوبوونەوەی لە ژمارە(٨٩)ی گۆڤاری سورێندا، ناونیشانەکەی گۆڕاوە.

لەئاسمانی بێزریوەی ئەم بەیانیەدا

ئەم بەیانیە ڕۆحم بدوێنەو
لەمەربەدەکانی ئاستانەی دڵمدا
بۆ هاتنەوەیەکی ترم
چاو بگێڕە
هەناسەیەکم تژی کە لەخۆت و
پۆست بە بای باڵی چۆلەکەیەکدا
نامەیەکی پڕ لە خۆتم بۆ پۆست کە
لێم گەڕێ بۆ ئەوەی پڕ بە خۆم
بتخۆمەوەو دەرگاکانی بەرائەتی تەمەنی خۆمت
بۆ بخەمە سەر پشت
پڕم کە لە خۆت
ئەی پاکترین چرۆکانی خۆشەویستی
بم بە بۆ ئەو شوێنەی کە تیایدا مەرجەکانی عیشق
دەکرێن بە ملوانکەو
بە گەردنی کلاۆفشنەیەکدا هەڵدەواسرێن
دەرم چێنە لەم عیبرەت خانەیە
شعورم لە مۆری بقەو حەرام بشۆرەوە
لە ڕێڕەوەکانی هاتنتا هارن هارن
بە سەرما داباریٚ

لە جیاتی شووشە باقەیەك گوڵ
لە سەر دڵم بوەرێنە
شکایەتی هەناسەم بۆ نائاگایی خۆت باس بکە
فرمان بە گۆرانیەکی حەنینی ئەیوبی کوڕی عەلی بکە
تا بۆ یەکەم چرکەی خۆشەویستیو پێکەوەبوونی من و تۆ
بچریکێنیٚ
تکایە لێم گەڕیٚ
لە ئاسمانی بیٚ زریوەی ئەم بەیانیەدا
وەك تەنیایی ئەوو من و تۆو خۆشەویستی ببینە
تەنیاترین دوو حەزی دیار
سەرم بە تەنیایی ئەوو
جەستەم بە تەنیایی من
عیشقم بە تەنیایی خۆت
هەرسێکیان بە چرکەیەکی ئەم دیتنە بسپێرەو
بڵێ بزان کوێوە دەڕۆی
دەتەویٚ ئاوازی ئەم تەنیاییەت لە کوێدا بسرەویٚ
بمگرە باوەشی پڕ لە حوزنت
ڕێگەم بدە وەك دوایین پێکی مەست بوون
بتخۆمەوە

٢٠٠٣
سلێمانی

خولّقی تەنگی پاسارییەکان

وا ڕاهاتوین پاسارییەکان بگرن و
باڵیان بکەن، چەقۆی کول بخەینە ملیان
پێیان بڵێن: ئێوە لەجوملەی خەمسەی فاسقن،
سڵاولە ئێوە ئەی خولّق تەنگترین گیانەوەری سەرگۆی زەوی..
خوای گەورە خەتای کرد کە وەك حیکایەتەکان دەگێڕنەوە فەرموویەتی:
لەناوبردنی ئێوە چ گوناهێك نیە!
سڵاو لەخۆتان من بەخولّق تەنگیتان دەزانم و
لام بووە بە پرسیارێکی هەمیشەیی...؟
سڵاو لەئێوە بفەموون لە کەژاوەی ڕۆحمدا،
پریاسکە خەمەکانتان بکەنەوەو
بەرەوە چۆلەکەیەکی تری تەریویش بڵێن:
تەشریف بێنن بۆ ئێروکانە تا دەمارەکانی خولّقی تەنگتان،
خاوبێتەوەو ئازادانە گۆرانی ماڵی چۆلەکەکان تێك دەین و
حیکایەتی نێو سورەتەکانی قورئان ببەینە ڕجا بۆ لەنێوچوونیان..
ئای ئەمە چ گوناهێکە دەیکەین ..
ئای ئەمە چ غەدرێکە دەیکەین..
ئای ئەمە چ نەریفێکە خۆمان بە خۆمانی دەکەین..
بۆیە ئێستا چۆلەکەیەك کەیفی پێمان نایە..
لەگەڵ فەجری بەیانیاندا ناماندوێنێ..

بە لەبەرکردنی کراسە پەمبەیەکانمان،
ئاسودەیی باڵ بەسەریانا ناکێشێ..
وا ڕاهاتووین،
بۆیە بەدیتنمان پاسارییەکان خولّقیان تەنگتر دەبێ..

٢٠٠٢/کەلار

عەزاب

تەمەنێك لە ڕاڕەوەكانی مێژوودا
بە عەزابی برینی ناخمەوە خولامەوە
ڕۆژ بە ئامانەت منی سپاردە شەو
شەویش بە مانگ‌و
مانگیش بە ساڵ
ساڵیش بە چەقۆیەكی كول
پێڕانەگەیشتم بۆ لەحزەیەك
لە (دانا)و (زانا)[1] ماچێكی مزرو
لە دایكم قومێ شیری سپی بخوازم
عەزابێكە ئەم تەمەنە فالە[2]
پڕە لە فیراق‌و
پڕە لە ڕەشبینی‌و
پڕە...پڕ
لە دەسنوسە چاپنەكراوەكانی

١مەبەست لە (داناو زانا)ی جگەرگۆشەمە.
٢ هێمایە بە ناوی چیرۆكنوسی هاوڕێم(فایەق ڕەحیم).

ساڵی دزین و
زڕاندنی خەونەكان
٢٠٠٠ ڤێرێ . یۆنان

هیچ

مەست بوون پڕە لە هیچ لێرە
ئەو کات لە درزی شووشەی ماڵەکانی قەراغ شارەوە
پڕاوپڕ بووم لە عیشق
ئێستا وێرانەیە دڵم
لێم ناگەڕێ خەمی قورسی هەڵاتن
دەنا پارچە پارچەی پەراش بووی ئاوێنەی شعورم
دەئاخێنمە نێو پەشیمانییەکی قورس و
پێتان دەڵێم
من بە ئێشی نیشتمانەوە جوانم

۲۰۰۰ ئەستەنبول/ تورکیا

شەختەبەندانی رۆح

رۆح پانتایی برینە
برین مێژووی تیاچوونی رۆح
ئێستا من فەقیرترین چۆلەکەم و
بە ساماڵی ئاسمانی سەرتا
لە دووی ئەستێرەی بەختی ونبووم دەگەڕێم
نازانم لە دەربەستی ئاستانەی دڵمدا
یان تەرەبوونی خۆشەویستیم
لە ساڵنامەی ساڵە ونبووەکان بگەڕێم
چی کارەساتێکە ماڵی دڵی من
کە تێیدا بێ بایەقوش هیچی دیکە ناخوێنێ
بە هیچ رانەپەرژام
تەنها بە مۆمی بەختم وت:
بسوتێ تا پێکەوە بە خاکدا رۆبچین

شەو داهات

شەو داهات
من و خۆم
ئەوو خۆی
لە یەك دابڕاین
شەو داهات و وتی:
وەرنە ژێر باڵی من
ڕۆژ دەرگای ماڵی خۆی لیٚ قفلٚ داین
سالٚ ڕۆژژمێری لنگەو قوچ
بۆ ڕەدکردینەوە
مانگ شوێنگۆڕکێی
بە جێگای ڕاستەقینەی خۆی کرد

٢٠٠٠ سۆفلی/ یۆنان

سێبەری ژێر ساباتی (با)

کەی بگەڕێینەوە
سەرێك لە ماڵی(با) بدەین
یان لە باوشیا سەرخەوێك بشکێنین
بابڕۆین لەگەلٚ ئەودا
پیاسەیەك بە نێو سروتەکانی ژیاندا بکەین
لەگەلٚ بادا دەبینە هاوڕێو
نهێنییەکانی ژیان بۆ یەکتر دەگێڕینەوە
بە ئەو دەڵێین
(با) مێژووی سووتانی خەون
بە خوێنی سەرپەنجەی یەکتر بنووسینەوە
بشیٚ (با) هاوڕێیەتیمان قبوولٚ بکا
تۆ تەماشای دڵی گەورەی بات کردووە
تۆ قەت دیوتە (با) کەس لە ماڵی خۆی وەدەرنیٚ
ئەو هەندیٚ جار بە توندی دیٚو
هەندیٚ جاریش ئێجگار لە سەرخۆ
پەنجەرەو دەرگای ماڵەکانمان دەکوتیٚ
لە خولٚکی گەرمی بادا
بیر دەکەینەوە
خەون دەبینین

له خەونمانا پاك دەبینەوە له گوناهی نەكردە
تۆبە دەكەین لەوانەی
زمانمان بە بڤە پێی پژا
تۆ تەنها دەستتم بەرێ
تۆ تەنها بۆ ساتێ چاو لەیەكنێو
خەون بە تارمایی پشت پەنجەرەی كابوسەكانەوە ببینە
له وەرینی وەرزی گەڵاڕێزان بڕوانەو
له هەڵپڕووكاندنی چرۆی هەناسەكانت تەماشا
بڕۆ ئەوەتا با
چاوەڕوانمان دەكا
بڕۆ ئەوەتا با
بانگمان دەكا
سەیركە ئەوەتا با
له هێمنیدا وەك سەبری ئەیوبو
له تیژیدا وەك فەنەر دێ
تەماشاكە دڵی گەورەیە با
ئەوەتا قەیناغەكانی سەر پەنجەی
بۆ من و تۆ بە جێ هێڵا

٢٠٠٠ دەربەندیخان

هەناسەكانی بەرد

سڵاو ئەی بەرد سڵاو
ئەوێ رۆژێ دیتمی
بە هاوڕێ دێرینەكەی خۆت
خاكت وت
لە سەر گازەرای پشتم بنووسە
كەس دڵگەورەیی منی نەبوو
وەلێ بێ خانەخوێ كرام
گوێ بگرە بەرد
من عاشقی سەبرو دڵگەورەیی تۆ بووم
تۆ بە كانی خاكت وت
بنووسە
بەرد لە هەمووتان
لە كابووسەكانی سەر پشتی
تەواو بێزارە
گوێ بگرە بەرد
بڕیارم داوە بۆ پشتاوپشتی خۆم
باسی بەرائەتەكانی تۆ بكەم
پەژیوان بوومەوە بەرد

لەو ساتانەی تۆم لە نێو بەردەقانی‌و
قۆچەقانی دەئاخنی‌و
دەمکێشای بە هەنگڵی گیانەوەراندا
تۆ چەند گوناه بووی
کە ئێمەی چەقاوەسوو
تۆوی شەڕی گەورەمان پێچاندی
گوناهتر بە دەستی ئێمە دەبویە باعیزی
بڕینی ڕزقی گەلە چۆلەکەکان
ئێستا ئیتر پەژیوانم لەوەی زانیم
جوانە هەناسەکانی بەرد
هەناسەکانی جوانە بەرد

کەلار/ ٢٠٠١

ئەو کاتەی کەدەڕژێمە گەرووی مەنفاوە

تۆ کە دەڕۆی سەفەر خێر
کەهاتیەوە
چیمان بۆ دەگێڕییەوە؟
باسی گوڵ
یان کچ
عیشق
یان جوانی
کە ڕۆیشتی وات وت:
من دەڕۆم‌و کاسەی سەری ماندووم
دەسپێرمە مەنفا
من دەڕۆم‌و
مەنفا دەکەمە جێپشووی هەناسەی ماندووم
من دەڕۆم‌و
مەنفا پڕدەکەم لەگریان‌و هاوار
من دەڕۆم‌و
بەسەر چڵی درەختێکەوە دەنیشمەوە
بەپێنوسەکەم

جوانترین هۆنراوەی بەزمانی باو بۆران بۆ دەنوسم
من دەڕۆم و
لەوێندەر دەبمە پاسەوانی باخچەیەك
تاحیکایەتی پڕاو پڕ لەمەئویسی خۆمی بۆ بگێڕمەوە
ئەگەر ئەو لێمی نەپرسی
خۆم دەیدوێنم
ئەگەر ئەو خوڵکی نەکردم
خۆم دەچمە ژووریٚ
ئەگەر وتی: بۆ بێئیزن دێیە ئێرە
دەڵێم عەفوو فەرموو
من کوڕی شەرعی نیشتمانێکی ئیزن دراوم
کەعەیامێکە
جوانترین گەمەو
خۆشترین شەڕو
جوانترین خەیاڵ،
گەورەترین تێکشکان و
تف ....
ئەوەی دوێنیٚ باوکی شەرعی بوو
ئەمڕۆ نایناسیٚ
مەرحەبای ناکا
ئەوەی ئەمڕۆ باوکی شەرعیەتی
سبەینیٚ دەیخاتە مۆزەخانەی لەبیرچونەوە
دەڵێم عەفوو بفەرموو
بۆ تەنیا شەویٚ داڵدەمدە

تاحیکایەتی تیتلەو بیلەت بۆ بگێڕمەوە
بیری دەخەمەوە
کەهەموو دەرگایەکمان کوتاو
کەس بەپیریمانەوە نەهات
کە ڕۆیشتم گریانی بەرد
لەهەناسەی هەڵقرچاوما
ژیر دەکەمەوە
شاباڵی خوێناویی کۆتری ئاشتی
بەعەتری گیانەعنا دەشۆم و
لەباوشما دەیخەوێنم
کوختیەك دەکەمە هاوڕێی خۆم
کەهەردوو بێچوە سورە قەتەکەی
لەلێزمەی بارانە گوللەی پۆلێك جەلادا
بوون بە قوربانی
لەپایتەختی هەموو ولاٚتێك
ئەو دەکەمە سەفیری خۆم
من و ئەو
هەردوو پێکەوە دەبینە دوو باخچەوانی ڕاستگۆو
یادەوەرییەکانمان لەپەڕەی گوڵ دەنوسینەوە
ئێستا دڵم لەهەناسەم تەنیاترە
بەگومانم لەوەی هەناسەم لەخۆم نامۆتر نەبیٚ
ئێستا مرۆڤێکی شێتۆکەم
لەبەردەم دەرگایەکی ئاسنین و
دەرگاوانێکی دڵڕەقدا
تکا دەکەم

بمناسێتەوە بۆوەی بەهاوارمەوە بێ
ئێستا ڕەنگم لەڕەنگی وەرزێرێکی کەنەفتی
دوای پەنجا ڕۆژی دروێنەی جۆگەڕ دەچێ
بەلاّم ئەو وەرزێرە زۆر شادوومانە
بەرهەمی بەفەلاکەتچووی خۆی درویوەتەوە
کەچی من هەمیشە پڕم لەتکاو تەنیایی
کەڕۆیشتم
نامەیەك بۆ ئێوە دەنێرمەوە
تیایدا هەموو شتێ دەنووسم/ تەنانەت...نا
کەنامەیەك لای ئێوەوە بگاتە دەستم
دەزانن چاو بۆچی دەگێڕم؟
ئا........
ئافرەتێك لەئاودڕی باراناوێکدا
بەبێ لوت و گوێ تەرمەکەی دۆزرایەوە
شاعیرێك بەزیکری شیعرێکی نوێوە
درایە بەر ڕێژنەی فیشەك و
ئەمڕۆ نایناسێ......
مەرحەبای ناکا......
ئەوەی ئەمڕۆ باوکی شەرعیەتی
سبەینێ دەیخاتە مۆزەخانەی لەبیرچوونەوە
دەڵێم عەفوو بفەرموو
بۆ تەنیا شەوێ داڵدەم دە
تا حیکایەتی تیتلەو بیبلەت بۆ بگێڕمەوە
بیری دەخەمەوە

کە هەموو دەرگایەکمان کوتاو
کەس بە پیریمانەوە نەهات
کەڕۆیشتم گریانی بەرد لە هەناسەی هەڵقرچاوما
ژیر دەکەمەوە
شاباڵی خوێناوی کۆتری ئاشتی،
بە عەتری گیا نەعنا دەشۆم و لەباوەشما دەیخەوێنم
کۆختییەك دەکەمە هاوڕێی خۆم
کە هەردوو بێچووە سورەقەتەکەی
لەلێزمەی بارانە گوللەی پۆلێك جەلادا،
بوون بە قوربانی
لە پایتەختی هەموو وڵاتێك
ئەو دەکەمە سەفیری خۆم
من و ئەو
هەردوو پێکەوە دەبینە دوو باخچەوانی راستگۆو
مناڵێك بە چاوەڕوانی ئەو دیارییەی باوکی بۆ راسپارد بوو
پێیان وت:
باوکت چووە ریزی کاروانی نەمرانەوە
خەریکە سیاسییەك لە شاشەی TVیەکەوە وتی:
مێژووی دنیا وایە
خەڵك مۆریلەو
ئێمەش پێی پیا بنەین
مەلایەك لە بڵنگۆی مزگەوتێکەوە جاڕی دا:
ئەم وڵاتە بۆنی غەزەبی لێ دەبارێ
خودایە ئەم نەوەیە بەیتەوەو

نەوەیەکی ساڵخانمان وێ دەی
من دەڕۆم
لەو سەری نامۆ بوون و پەشیمانیەوە
لە سوقاقی شارێکا
لەگەڵ منالێکی ئەنفالا
دەبمە هاوڕێو
باسی:
قەسیدەی(وەرزە ئاڵەکانی عەدەم)ی غەمبارو
(منالێك لەوێوە هات وای وت)ی دلاوەرو
هەناسەی شاعیری دیوانی (خواو شارە بچکۆلەکەم)ی بۆ دەکەم
کەهاتی‌یەوە چیمان بۆ دەگێڕییەوە؟
فەلسەفە
یان
فیکر
سیاسەت
یان
شیعر کەرۆیشتی وات وت:
سیاسەت تەلاق دەدەم
فیکرو فەلسەفەی زل نافرۆشم
شیعر دەبێتە،
دوا ماڵم و لەشووشەی عەترا
بۆتانی دەنێرمەوە
تۆ هەمیشە مرۆڤێکی راراو چی‌و .. ئاخ
بریا ئەوەندە حەزت لەژانەسەرو

کاسەی سەری جەنجاڵ نەکردایە
ئاخر تۆ چیت داوە
ئا خـ ر ت ۆ چـ يت

نەختێ سلاو

هیچ کاتێ وەك ئەم بەیانیە
سۆراخی نیوەی دووەمی ڕۆحی نەدەکردو
گوێی بەئازاری دووری نەدابوو
بەچاوی خۆی نێڵەی سوتانی دواهەناسەی ئەوی دیبو
پەیتا پەیتا دەچوە سەرخۆو
لەوکلاوکوڕەیەی دەنواڕی
کەبەمەراقەوە بۆ دزینی بێچووەکانی دەگەڕا
ئاخر ئەو دەزانێ خەنیبوون لەدووری ئەودا
وڕێنەیەکی بەتاڵەو
هاتنەوەش تەنیا خەونێکی وەنەوشەیی
بیرتە هەموو بەیانییەك بەنەختێ سلاو
کە تژی بوو لەخۆت
دەهاتی
بیرت نەچێ
نزیکە بەنەختێ سلاوی تر بگەڕێیتەوە

کەلار

تەناف

تۆ ئەو دەفە بژەنەو
منیش لە حزوورتا خۆم بەو تەنافەدا هەڵدەواسم
کە پێدەچێ لە دوایین پەرەگرافی نووسینێکمدا
دانی پیا بنێم.
من دڵنیام تۆ شارێکی لێوانلێو لە هەناسەی سپی
هەستت لە ئاوێنەی شیعر ناسکترە
وەلێ خەجاڵەت خۆم کە دڵم شکاندیو
ببوورە کە من لە نێو کەڵچەرێکدا گەورە بووم
عاری لێ درژێ
من ئەو دەفە دەژنم و
تۆش لە بەردەمما گۆرانی بۆ موژگانی رۆحم بڵێ
کە پێی وایە بۆ هەمیشە تێر ئاو نابێ
ببوورە خەیاڵێك لە سەرمایە
هودهود دەبێتە ئاوێنەیەك لە تۆ
ئەوەی لە چەندین نامەو شیعردا نووسیمن و وتم:
بۆ برین و خوێن لەبەر چۆڕان و
شکاندنی هەستی کەسێك نەبوو
کە تا نەوۆش تژین لە نهێنییەکانی بەرائەتی ئەو
تۆ گوێ لە زیرەی زنجیری ئەو دەفە بگرە

منیش لەبەر دەستدا بە هێمنی
چیرۆکی هەناسەی برژاوی خۆمت بۆ شی دەکەمەوە
کە وتم ئێرە نیشتیمانی خەزان و
نغرۆبوونی هەموو جوانییەکانە
بگەڕێوە نێو کوخە جەنجاڵییەکەی تەنیاییم و
لەسەرخۆ پێی بڵێ:
بوار بدە بێمە نێو تارمایی هەناسەکانت و
پڕ بەحەزی تەنیاییم
لە باوەشی تەنیایی دوایین نووسن
ئاوێزانت بم.
ببوورە
کەی من وتوومە ئینسانێك هەیە سفڵەو
بێئاگا لە دنیاو ناسکترین وشە سەردەبڕێ
نا..........
ئەوە من نیم و نەتۆیشی
نەزانین نوێژی پاکبوونەوە بۆ جوانترین رستەی نێوانمان بکەین
ببوورە
هاوڕێی بێ کەسیی و تەنیاییم
ئێستا لە زستانی خواروخێچی رۆحما
تۆ نەبێ، کەس ناتوانێ ساتێك ژیرم بکاتەوە
کەس ناتوانێ ببێ بە ساتێك لە من
کەس ناتوانێ لە رۆحما وەك گیانەعنا سەوز ببێ
ئەوەی لە شیعرێکما گەیشتووەتە بەر پەنجەرەی ژوورەکەت،
خولقی لێوانلێو لە خۆخواردنەوەی مندا
ببینە چەند بێ ئەنواین
چەند بێ مەئواین

چەند بێ زەوق و
بۆ هەمیشە گریانمان لێ دەڕژێ
ئێوارەیەك کە چاوەڕوانی دەمکوشێ
نامەیەك دێ و
جارێك شادمان
جارێك بێزار
زۆرتر لە جارێك
تەنیایی دەمشێلێ
من ئەو دەفە دەژنم و
تەماشا/ گوێ بگرە
ئەرێ بشێ ئەوە من و تۆ نەبین و
سرووتەکانی رۆحی یەکتر بژەنین
ئەرێ بشێ تۆ شەم نەبیت و منیش وەلی؟
تەماشا هەموو ژەنینێك
سرووتێکی گەورەی هەڵگرتووە
هاتنی تۆش
گەورەترین سرووت دەژەنێ
تەماشا
منالێك لە باوشدا پاك نوێژی گوناحەکانی خۆی دەکا
چ غەدرێکی گەورەیە
کە نەزانانە بەردم گرتبێتە ئاوێنەی پەنجەرەی ماڵەکەت و
بەدەم هاویشتنی ئەو بەردانەوە
پرزۆڵ پرۆڵ بوویێتێ
تەماشا/ ببوورە
پەشیمانم لەوەی کە وتبێتم و
تۆی تیا شکابیت

پەشیمانم لەوەی کە وتوومەو
ڕێزەیەک تۆی لێ ڕەنجاندبێتم
پەشینمان لەوەی کە دەوترێ
تۆ هێندەی تر تەنیاتر بکا
تەماشا
لە سپیترین کەس دەپاڕێمەوە
لە سوچێکی دڵی داپەنامدا
بۆ ئەوەی
ببم بە ئەو

٢٠٠٥

پڕ بە ئەو، ماچی ڕۆحی تەنیایی

ئێستا من تەنیام
تەنیاتر لە خوا، لە خۆم و لە ئەو
لە دوو تۆوی تەنیایی ڕۆحمدا
بیرەوەری سەفەرێك یاداشت دەکەم
کە پڕ لە تەنیایی ڕۆحی ئەو
سەفەرێك دەمکا بە کوڕی شەرعی خۆیو
جارێك لە ئاستانەی(نامۆیی) بووندا
بە ئەدەبەوە پێم دەڵێ
نەبوون وردو خاشکەو
بوون بە وەرزی تەنیاییەکانی ڕۆحەوە
بگەیەنە بە یەکەم ساتی یەکترناسینەکانی هاتنەوە
لە دۆزەخ و بەرائەتەکانی نێو یەکەمین ڕەشنووسی
پرۆژەی دەقێکی بێ کۆتایی
بگەڕێوە بۆ سەرەتا
بۆ یەکەم چرکەی هاتنەوەو
سێبەری یەکەمین تاوی بارانی خۆشەویستی
لەوێ بە بێداری ڕۆحەوە سەرخەوێك بشکێنەو
لێرە ئاوێزان بە ڕۆحی پەشێوی من بە

دەتوانی فەرموو لە نەبوون بکەی بار بکاو
لێرە رۆحم بگریتە باوەش و
تێکەڵ بە ئولفەت و ماچ بکەی
من دەزانم لێرە هەموو شتێك گوناح روخساری داپۆشیووەو
تۆش دەزانی ئایەتێك نیە لە کۆشیا
حەقایەتی حیکایەتییەکانمان تیا شی بکەینەوە
من دەزانم تۆ لە کلاوفشنەیەکی پەڕوباڵ کراو، تەنیاتری و
تۆش دەزانی من فرسەخێك لەودیو بێ کەسییەوە
پەرت پەرت بووم و خۆتیش نەبی کەس ناتوانێ
دڵنەواییم بکا
بە سواری گالێسکەیەك کە پڕە لە تامەزرۆیی دیدار هاتووم
نووسینی نامەیەك کە ئەوی لێ دەرژێ لە خۆیدا دەمخواتەوە
تکایە لێرەدا دابەزین هەیە
دەڕۆم بۆ ئەو بستە جێگایەی کە ئەوی لێدا دادەنشێ
لەگەڵ ئەودا خوایەك بۆ پەرستن لە خۆشەویستی دادەتاشین
دەڕۆین بۆ لای ئاشقێکی نوورانی
بۆ پرسیاری نووسینی نوشتەیەك لە ئاو
لە سەر تویکڵی کاڵەکێك کە یەکەمین من و تۆ
تا دوا شێی تەڕایی لێومان ماچ کردبێ
ئا
نوشتەیەك کە بە ئاو نووسرابێ
تا پێکەنینەکانمان لە شەپۆلەکانیدا بۆ یەکەمین جار ببینین و
گریانمان بۆ هەمیشە لە بیر بچێتەوە
ئا
لەوێ رۆحت ماچ دەکەم تا ببی بە من

رۆحم ماچ بکە تا ببم بە تۆ
دواجاریش لە ئاو دەپاڕێینەوە
نەورەسێك بانگ دەکاو
فێری فڕینمان بکا بۆ شینایی ئاسمان
تا بە کەماڵی ئیسراحەت
لەوێ دانیشین و گۆرانی
بۆ ئاینده بچڕین
کە گەڕاینەوە پەرەسێلکەیەك بانگمان دەکاو دەپرسێ
ئێمە کێین و دەمانەوێ مێژووی ئەم سەفەرەمان
بە حەرفەکانی کام زمان یاداشت بکەین
ئا
بیرت نەچێ
ئافرەتێکی قەیرە تاڵێك لە کەزیەکەی تۆ دەخوازێ و
نوشتەی پاکبوونەوەی لێ دەبەخشێتەوە
مامزێك دێتە رێگەمان و
پرسیاری ساڵی بەفرانبارمان لێ دەکا
قومرییەك دەپرسێ
سەربالّی من یان ئاسمان شین دەڕوانێ؟
کوختییەك شکایەتی بە تالان بردنی هێلانەکەی دێنێتە لا
کانیلەیەك
سکالا لەدەست ئەنفال تۆمار دەکا
ئا
ئەو دەڵێ: من هێمنترین جێژوانی ئاشقان بووم و
لەوتاندمیان
وەلێ کەس لێی نەپرسیمەوە

بیرت نەچیٚ ئیتر من و تۆ
بە ڕەگەز دەچینەوە سەر شەجەرەی پشتاوپشتی ئاو
لێرەوە دەڕۆین
چۆڵەوانی دەکەین بە ئاوەدانی
مەملەکەتێك وەك ئاوێزان بوونی ڕۆحی خۆمان چێدەکەین
شیعر دەکەین بە سەفیری خۆمان
پڕاو پڕ نووسینی وشەو دێڕ
خۆشەویستی دەچنینەوە
ببوورە
ئا
تۆ
قەت
پرسیووتە
ماچی من بۆ تەنیای ڕۆحی تۆو
ماچی تۆ بۆ تەنیایی ڕۆحی من
لە کام لەوەرزەکانی ساڵدا دیٚ؟
وەرە تەماشا
ڕۆحم لەسەر شەپۆلی هەناسەیەکت کە پڕاو پڕە لە خۆم
چەند تینوو لە ماچبارانی لێوت دەگەڕیٚ
دڵنیام بیرت ناچیٚ
بیرت دیٚ، وتم: بیرت دەکەم؟
ئا
وتت بیرت دەکەم
ڕۆحم هەمیشە پرسیار لە نیوەی دووهەمی خۆی
کە(ئەو)ە دەکاو بە گومانم لەوەی نەتپرسیبیٚ

نیوەی دووهەمی ڕۆحت لە کوێیە
گەر قەدەر پێش مەرگی خستین
لەوی ڕۆحت بپرسە
دنیا چ عەزابێکە بۆ تەنیاییمان
وەرە دانیشە تەماشا
٢٠٠٤

ئەسیاری هەناسەیەکی گریاو

ئەم بەیانییەش،
دوا رکاتی نوێژی دوایین ساتی چاوەڕوانیت کۆتایی پێ بێنە.
بڕۆرەوە بۆ ئەودیو بوون،
لە خولقی تەنگی خۆتا، بچۆ بۆ دیداری ئەو بەهەشتەی،
کە نەدیوتەو نە دەیناسی،
رێ بە بانگی سوبحەینانی سۆفییەکی نوورانییو بێ ئاگا لە دونیا بگرە،
پێی بڵێ بزانە، من و ئەو بە کام شەجەرە، دەچینەوە سەر پشتی یەکتر!
لە کاوێژی سیاسییەکی خەسیو مەسڵەمێوە،
نەکەی کلاوکوڕەیەك لە خەو راببێنیو ترپەی دەنگی ژێر پێت،
کوختییەك لە ئاو بکات.
مەگەڕێوە بۆ بیرکردنەوە لە پەیوەندی نێوان خۆت و خوا،
چون خوایەتی بێجگە پاکێتییەکی بەتاڵ، بوونێکی نییە.
ئەگەر خاچێکت دی لە سێدارە درا بوو،
ئەوە خۆتی مەسیح نییە.
ئەگەر سەگێگ لە دووڕا، دەوەڕی،
ئەوە بە عەشق دەوەڕێ.
ئەگەر تەنیاییت دی هاواری لێ هەستا بوو،
ئەوە لەگەل پرسەگێڕی خۆیدا، شەڕێتی،
تکایە هۆگری بە.

قومێك ئاو لە مەتارەکەی دەستی من بخۆرەوە،
من کوڕی پیاوێکی نوورانی خوانەپەرستم،
ئەی کچی بێدەنگترین پیاوی تەنیاتر لە خوا، لە من و لە خۆت.
ئەگەر حیکایەتی خۆراسانت[١] کەوتە بەر گوێ،
پرسیاری زەریف[٢] بکە،
کەس لە ئەو راستگۆتر، ئەم چیرۆکەت بۆ ناگێڕێتەوە
ئەگەر جەمیلەت[٣] بە چاوی خۆت بینی، دەگری،
تەنیا کوڕەکەی دەروێش عیسا[٤]، بدۆزەوە(ئەو) نەبێ،
کەس نازانێ نهێنی فرمێسکی گریان چییە.
ئەگەر دەتەوێ لە گێژەنەی ئەم باهۆزی تەمەنەو
ئەم هاتنی بە لێشاوی وەرزی وەرینە، رزگارت بێ،
لەدایکم پرسیار بکە،
بزانە من کوڕی بام یان باران، یاخود سوتان.
ئەی بۆ لە خۆت ناپرسی، تۆ کچی وەنەوشەیت،
یان تۆفان، یاخود ئافاتی ساڵی عیشق؟
کە گەشتییە بەر دەروازەی شارو یەکەمین پەنجەرەی شکاوت دی،
ئەوە منداڵەکانی ئیبلیس بوون، بە فیتی سەرۆك و
خێڵ،
ئاین و
ناموس
شکاندیان.
بیرت نەچێ،
ئەوە پەنجەرەی هەستی من بوو.
چیتر وەك ئەوەڵین جارو
وەك لێخوڕی یەکەمین قەیاغی سەر دەریا،
بەترسەوە، هەنگاو نەنێی.

له من
له خۆی
له ئەو
بپرسە،
بۆ ئەوەی لە هاتنتا رایسپێری،
ئەو داپیرەیەت بیر نەچێ
کە نێوچەوانی ماچ کردیو
لە ژێر لێوەوە پێی وتی: قوربانی تۆزی ژێر پێی ئەسپی کەحێل و
تەمەنی بەرەو پیری چووی عیشقی بم.
پێی بڵێ: ئامانەت بێ، خۆم و دەفتەرو ئەنگوستیلەو کل و کلدان مێخەك و
عیشقی سووتاوی من/ لای ئەو.
کە ئێوارانت لێداهات،
لە ماڵی دارشاتوویەکدا، ستر بگرەو
لەگەل خۆت، پڕ گیرفانی پاڵتۆکەت،
شاتوو هەڵگرە.
چون من دەزانم، تۆ هەمیشە هۆگری گەڕانی،
کە برسیت بوو،
شاتوویەك بە روحی لێوانلێو لە ئێشی منەوە بخۆ.
من ئەسیرم، ئەسیری نیشتمان، ئەسیری عیشق، ئەسیری ئێش و تۆزێ
هەناسە،
ئەسیری رۆحی پەراش پەراش بووی خودی خۆم و تۆ،
ئەسیری نوێژی پڕ لە تەهارەتی خۆم و خۆت،
ئەسیری رۆژێکی لێوانلێو لە حەنینی کە تێیدا، یەکترمان ناسی،
ئەسیری سیلاوی فرمێسکی پاکانەکانی تۆ،
ئەسیری هاواری ئەو کۆترەی بۆ یەك چرکە هاتە بەردەم پەنجەرەی
ژوورەکەت و رۆیی.

بڵێ، بزان کەی و چۆن و بۆ لە کوێ،
چەتری تەنیاتر لە خۆتت هەڵداوە.
تەماشا
من ئێستا لە لێواری ئەو رووبارەدا، خەریکە ون دەبم،
کە جارێکیان بەرێکەوت وەك ئەو پڕ بووین لە رۆیشتنی نەرم و حیکایەتی
مناڵیمان،
هەموو کاتێ لە خۆم دەپرسم،
بۆ نا، بە مناڵی ئەوم وەك خۆی بناسیبایەو
بۆ هەتایە،
ببوایەم بە ئەو.
بیرم دێ،
بیرت دێ؟
لە لێواری ئەو رووبارەدا،
خوا بۆ یەکەمین جار ئیزنی داین
کە عیشق وەك خۆی بناسین؟

٢٠٠٥

١_خۆراسان: ئافرەتێکی گەرمیانی بوو، بە تومەتی ناموس، تیرۆرکرا
٢- زەریف: تەنیا ئافرەتێکی پەککەوتەیە لە پاشماوەی تاوانی ئەنفال لە سەرجەم خێزانەکەی.
٣-جەمیلە: کچێکی ئەنفالکراوی زەریفە
٤-دەرویش عیسا: باپیری خۆمە

ئێوارەیەک

زەحمەتە ئەم ئێوارەیە وەك پەلكەزێڕینەی پاش باران،
مووحیبەتم بەسەردا ببارێنێو
وەك رەنووەبەفر لەسەر لێوی نارنجیی ئەو بتوێمەوە.
ئەم ئێوارەیە ریشی ئاڵتوونیی خۆر دەگرم و
دەڕۆم لەسپێەی دڵی ئەودا،
ئارام ئارام
هەناسەبارانی رۆحی دەکەم...

زام

(١)

خۆشەویستیت ،
خوێنی بەربووی زامێکی قەبەیەو ئارام ناگرێ
بێ قەرارم
لەتەنگترین سووقاقی ئەم غوربەتەدا بێ قەراریت دەکەم
ببینە
هێدی بەرەوە
لەڕێژگەی ئەم سەرهەڵگرتنی لێوان لێو لەتەنگانەدا
دەمێ هۆگری چاوەڕوانیو
تاو ناتاوێ بێ ئۆقرەیی
سەرنجامیش خۆخواردنەوە لەکاسەی هیچ دا
بنواڕە
ئاسمانی سەرم تاوەتەزرەی لێدەبارێو
کلاوەی هەردوو ئەژنۆم مۆر داگەڕاون
تەماشا
دوا سیگاری نێو پاکەتەکەم چۆن وێنەی بێکەسیم دەسووتێ
هەر ئەویش وای پێوتم

درەنگ زانیت بەفری پاکبوونەوەی قووباد[1] لێرە داناکاو
خاوەنی دیوانی غووربەتیش[2] بۆ ئەبەد بەعەزابەوە دەسووتێ
درەنگ زانیت کاراکتەری شانۆی کەلاوەی نان[3] قامکی دۆشاومژەی خۆی
دەگەزێ
بۆ ئەو سەفەرەی لەمەنفادا خەونەکانی خنکان
ئەو وتی:
چۆن دڵت هات
دوائاوێزان بوونی خۆشەویستیت
بەتەرەبوونی خۆت و غووربەت گۆڕییەوە
درەنگ بوو
کە وتت مەهدی[4] شیعر بەعەزابی دایکیەوە دەکاتە پاروویەك زووقم و قووتی
دەدا
چیایی[5] بۆ ماوەیەك شیعر تەلاق دەداو
هەڵمەت[6] وەك فیشەکە شێتە بەڕووی ڕابردووی خۆیدا هەڵدەشاخێو
ئەو وتی:
بینە وا خەریکە فالە[7] بەدەست گرێی چیرۆکێکی نوێوە شێت دەبێ
کوڕەکەی لەتیف[8] پڕ بەگەروو هاوار دەکا

١قوبادی جەلی زادەی شاعیر
٢محەمەد عومەر/ شاعیر
٣دڵشاد حسێن/ هونەرمەند
٤ مەهدی ساڵح/ شاعیر
٥ عیسا چیایی/ شاعیر
٦ لەتیف هەڵمەت/ شاعیر
٧ فایق ڕەحیم/ چیرۆك نووس

هەڕاج
لەم مەزادخانەیەدا شیعر بەهەڕاج
نەوەی فەرەجیش[9] بەقەد باڵای ئازاری تاقانەیەکی ئەنفالا هەڵدەزنێ

---

(٢)

هاتینەوە بەردەم قاپی دڵشکان و
چوینەوە خەرابخانەو
بوینەوە واریسی نیشتمانی کەلاوە
نەمانتوانی مەعزەرەت لەچۆلەکەیەك بخوازین
ئێمە هەروا بووین
کلاوکوڕەیەك هێلانەی خۆی بۆ کردینە سابات
نەمانتوانی خایەنەتی لێ نەکەین، چیمان کردو چۆن بووینە مەخسەرەی ڕۆژ، بەدەستی خۆ خۆمان نایە ژێر چەقۆیەکی هەتەرو هەر بۆ خۆشمان خۆمان هەناسە سارد کردو لەلێواری گەرووی نەهەنگدا خنکاین، ئەرێ بەڕاست هەڵهاتین بۆ ئەو ئارامی لەکۆشکی خۆیدا بمان خواتەوە، یان نەمانزانی ئەم هەڵهاتنە تاڵ تاڵ مووی چەناگەمان سپی دەکات، دەیسا خوا مەرگ تاقەتی دیوانی مەولەوی و نالی و گۆرانیشمان چوو، مەرگ خودایە نەمانتوانی ئازاری مناڵێکی ئەنفالی بێ باوان بلاوێنین.

(٣)

دەریا چەند چاوی تەنگە
تەنگتر لەتەنگەوەری ئەو دەریایەی بەنێویدا دەپەڕمەوە

---

٨ حسێن لەتیف/ شاعیر
٩ لەتیف فاتیح / شاعیر

قەدەر من دەباتە لێواری خنکان و
ئەوی خۆشەویستم دەباتەوە کۆگای ئازار
دەریا لەتاڵەسپییەکانی سەرم ورد دەبێتەوەو
منی پەشۆکاویش نازانم خۆشی دەوێم یان...

(٤)

کوێوە دەچی؟
شاری کوێران!
کەی دەگەڕێیتەوە باوەشی نیشتمان؟
نیشتمانی پڕاو پڕ لەخەم
نیشتمانی پێ بەستراو
نیبشتمانی وێستگەی تاوان
هۆ ووو نیشتمانی فەقیر
ئێستا بێ وار تر لەمن
گیانەوەرەکانی تۆیە
ئەدی دەبەنگ تر لەمن تەنها سیاسیەکانی تۆ

(٥)

کەهاتم لەبەر خۆوە
وتم ئولفەت بەغوربەتەوە دەگرم
بەدەم برینی دڕکەلآنی ڕێی سەفەرەوە
چارەنووسی خۆم خورد دەکەمەوە
تفێك لەو ڕۆژانە دەکەم کەڕۆشت گوێگرتن لەمۆسیقاو نەهاتەوە تەمەنی
منداڵی
ڕۆیشت گەمەکانی منالی‌و نەهاتەوە کۆشی پڕ میهری دایکم

بەسەرچوو تەمەنی بلوغی‌و نایەتەوە دەست لەملانی باخچەکانی فەسڵی بەهار
کەهاتم وتم
مۆری عار لەتەوێڵمەوە فڕێ دەدەم‌و کەچی ئێستا ناشزانم چیم‌و کێم

(٦)

وتمان دەڕۆین لەمەنفادا بیر لەدانیشتن لەسێبەری کەڵەکی شوانێك دەکەینەوە، هەناسە بۆ عەزابی نیشتمان هەڵدەکێشین لەژێر چەرداخی سەپانێکدا دوور لەدەنگی تەقەی تفەنگی قەزەمەکانی بەرەی چەنگ چەند چرکەیەك پشوو دەدەین، ئەرێ بشێ لەمەنفادا بمانپەرژێ بیرەوەریەکانمان بنوسینەوە؟ ئەرێ بشێ لەمەنفادا هەموو شتێکمان بیر نەچێتەوە؟

(٧)

مەنفا سەرمان دەخواو هیچیتر
مەنفا جوانی شیعرمان پێ دەتفێنێتەوەو هیچیتر
دەمان کاتە عیبرەت‌و
دانەکانمان جیڕ دەکاتەوە
لەمەنفادا لەکۆتایی فەسڵی چاوەڕوانیدا
خۆ خواردنەوە دەتکاتە سووتەمەرۆی کوانوی داپیرەیەك
بمرە
کەنەتوانی قفڵ لەتاڵی مەنفا بدەی‌و
منال بیتەوە لەمنالی خۆتدا

(٨)

جەستەم برینێکە هاوتەمەنی باپیرمە، قسە بکە باپیرە گیان چەند جار تێلات بەداپیرمدا دەکێشاو چەند جاریش لی‌ی دەپاڕایتەوە لەقوسورت عەفو بێ، قسە بکە باپیرەگیان ئەوێ دەم کەتاقانە خوشکەکەم لەدایك بوو جامانەکانتان

لەدەم و چاو هەڵپێکاو، کەمن لەدایك بووم وتتان ئۆخەی وجاخمان ڕۆشنە، ئەویٚ دەم بوو باپیرە لەترسی شەپازلە مزرەکانی تۆ کەبنا گوێمی سورو شین هەڵدەگەڕان داپیرم وەك فریشتە پەیدا دەبوو دەیکردمە ژێر کراسەکەی بەری و منیش عەجولانە سەیری جەستەی سپی داپیرمم دەکرد، چەند فەقیر بوو داپیرم تۆش چەند جەلاد، قسە بکە من خۆشم دەویٚی ئەوەندەش ڕقم لێتە، چەند غەریبیت دەکەم ئەوەندەش لێت دوور دەکەومەوە، تکایە گەر هاتمەوە با لەئاوی مەجدەلیەکان خۆمان پاك پاك بشۆین،

(٩)

ئێستا ئیتر شەو باوەشی بەبۆن و بەرامەی عیشقامانا کردو
چیرۆکە وڕێنەکانی فالەش دادم نادا
چاوەڕوانی هەڵهاتنی ئەستێرەی بەختیش
فەلسەفەیەکی بەتاڵ بوو مانگیش گاڵتەی بەچارەنووسم دیٚ
نەم توانی لەمەغریبانیٚ بپاڕێمەوە
تا هیچ نەبێ لەچامەی عیشقم هەڵژەنیٚ و
پێم بڵیٚ تەماشا ئەوە پەنجەرەی پاك بوونەوەیە
هەڵی گرنەوە با نەشکیٚ

(١٠)

وەرە دانیشە زامی قەبەی ئەم سەفەری هەڵهاتنەم بۆنی سورمەی باڵی پەپولەی لیٚ دیٚو کزکز لەحەسرەتی فرمێسکی چاوی خۆیدا، خۆی دەخواتەوە، لەبێشکەی بێ ئارامیدا کپ و بێدەنگ خۆی لەپەسێوی بیٚ ئارامی دڵی تۆ ئاخنیوە، بیٚ سروەیە ئەم هەناسە پەژموردەیە، پەژموردەیە ئەم ڕۆحە بێ ئۆقرەیە، بیٚ ئۆقرەیە ئەم خەیاڵی ڕۆشتن بەرەو نویٚ بونەوە لەعشق، چی زوو وا پەژیوان بوویتەوە لەدوا بڕیاری ئاوێزان بوون، بەکەف و کوڵی سەفەر، سەفەر تەڵاقی دای یان...

(١١)

بڕۆ بابچین لەماڵی تەنیایدا
لەخشپەی ژێر پیٚی ئاو بپاڕێینەوە
لەگوناهی گەورە بوون بمانشواتەوە
چی داوە لەباسی سەفەر
قەت بیرت لەوە نەکردۆتەوە
باوکت گوناهی گەی و
کەتۆی خوڵقان و
گەورەش بوو
کەفێری کردی
لەدێرێکدا سەگێکی بەوەفا
جوانترە لەمرۆڤێکی بیٚ سەلیقە
من گوناهم نیە کەنەم توانی
بەخوێنی خرۆکەسورەکانی لەشم بنووسم
باوکم ئینسانێك بوو لەئاو
تۆفانی شووم
ڕیشەکانی هەڵکەنی و
ئیدی ئەو نەیتوانی پێمان بڵیٚ:
گەورە بن لەئاو
لەئاودا پاك بنەوەو
لەئاودا منالٚ بنەوە
لەمنالٚ بوونەوەدا
بچنەوە باوەشی ئاو

ئەستەمبول ٢٠٠٠

گریان بەبێ فرمیسک

(١)

رۆژێك هەموو هەستم وەك گەورەیی گریانی دڵی تۆ،
لەدیداری خوادا.. گریا
گریاو
خواش نەیپەرژا کوڵی دڵی ژیوان کاتەوە..
گریاو
بەدەم گریانەوە چامەی لەنووری خوا پاکتر هانی،
خوێندەوە..
گریاو
شیفاعەتی بۆ ئەو کلاۆفشنەیە کرد،
کە بۆ یەکەمین جار پاسپۆرتی پەڕینەوەی لێرەوە وێدا..
گریاو
بەدەم گوێگرتن لە سەمفۆنیای هاتنی (ئەو)ەوە،
دەیوت:
کە هاتی وەك سپیایەتی هەوەڵین جار وەرە،
تکایە بیرت نەچێ..
دەیوت:

دەیوت:
کە بەیانیان سەردانی باخچەی یادەوەرییەکانت کرد،
لەتێ لەدڵم لەوێیە،
تکایە لێت ون نەبێ..
لەوێ گوێ لەگریانی بێ فرمێسکی بوونم وەك خۆی بگرە،
کە ناتوانێ لە(ئەو)دا نەبێ بە گۆرانیەکی حەنین..

(٢)

هەندێ جار دەبمە چۆلەکەیەکی بزێوو
هەندێ جاریش وەك لاسارییەکانی منالێو
هەندێ جاریش وەك فەقیرییەکانی گەورەبوونم،
دەگەمەوە بەردەم عەرشی سپی دڵت..
لێت دەپرسم:
ڕێی ماڵی خوایەتی من و تۆ لێرەوەیە؟
یان دەبمە لەتێ لە(ڕۆح)ت،و
بورە بۆ هەمیشە پەژیوان نابمەوە،
لەجارِدانی خوایەتی عیشقمان..
بانگم بکە...
من (ئەو)م و
(ئەو)یش من..
بانگم بکە ...
فتیلەی چرایەك بسووتێنە،
تا ڕێی هاتنم لێ گووم نەبێ..
بانگم بکە...
گۆزەیەك ئاو لەسەرو بنی گوڵەکان بپرژێنە،

تا لەهاتنما وەنەوشەیی بچنەوە..
بانگم بکە..
ڕەنگی پەنجەرەکان بگۆڕە بەپەمبەیی،
تا لەگەیشتنما گوێم لەسۆزێکی هێمن بێ..
بانگم بکە..
بەو دەف ژەنە بڵێ،
کە(ئەو) هات با زیرەی ڕۆحی دەفت شار بشڵەژێنێ..
بانگم بکە...
بەو بلوێرژەنە بڵێ،
کە(ئەو) هات با ئاوازێك بۆ ئەم گریانەم دانێ..
من ماڵم بۆ لێواری ئاوێنەیەك لە ئاو دەپێچمەوە،
کەلێون لێو بێ لەوێنەی تۆ..
من هەناسەم لە بۆنی عەتری ئاوێنەیەك هەڵدەژەنم،
کەڕۆژێك زوڵفی خەنەیی تۆ لەخۆی دابێ..
من گرێی چیرۆکی ڕازێك دەکەمەوە،

(٣)

عەیامێکە لەبەر حەرامبوون کەس نەینوسیوەتەوە..
من دەچم بۆ لێواری دەریایەك،
کە ئاوێنەی بینینی تەعاروفەکانی یەکترناسینمان بێ..
من دەچم بۆ میوانی ماڵی دڵی دەریایەك،
کەتەنیا لەتۆ بچێو
وەك تۆ پڕ بێ لەبوون و
نوێژ بۆ سرووتەکانی هاتن بکا..
من دەچم پەیجووری هەڵوەرینی یادەوەرییەکانی مناڵیم دەکەم و

لەبۆنی دووکەڵی سووتانی بخوردەکانی سەرڕێ هەڵدێم..
من دەچم لەباڵندەیەکی دەریاوان دەپاڕێمەوە،
مۆڵەت لە دەریا بخوازێ،
هەرتکمان لەگەڵ خۆی بۆ لای ئەستێرەی سیوەیل بباو
بەهارێك بە پاشۆڵی با دەمی لەعەشق هەڵژەنراوەوە،
دێنەوە..
مۆڵەت بدە گەورەی من..
هاتووم پێت بڵێم،
نیوەی ڕۆح و
نیوەی دڵ و
گشت تەمەنی،
هەرتکمان،
بوون بەیەك..
مۆڵەت بدە گەورەی من..
هاتووم پێت بڵێم،
هەمیشە لای ئەو ڕووبارە..
لەئاوێنەی دڵی ئەودا،
تۆ دەبینم..
ئاخر لەوێ خۆمم دی باسی نهێنی نێوان خۆیی و تۆی بۆ ماسیەکان،
دەگێڕایەوە..
ماسیەك لێی پرسیبوو..
کەئەو هەمیشە ڕووخساری لەئاوێنەی دڵی ئەم ڕووبارەدایەو
غەریبی ئێرە دەکا،
بۆچی تەشریف ناهێنێ؟
ئەویش پێی وتبوو گوێگرە ماسیە جوانەکە،

(٤)

ئەو ئێستا لێرەیە..
وەلێ لەترسی ئەوەی کەس نەیبینێ،
خاکییانە خۆی پۆشیوەو
تەنها چاوی چەپی عەشقی من دەیبینێ..
مۆڵەت بدە گەورەی من..
گوێت لەبانگی هەناسەی منە؟
بانگت دەکا..
ئەو لەدوو توێی پەڕەی دڵی ماسیەکدا،
نامەیەکت بۆ دەنووسێ..
بانگت دەکا..
بەچاوی ڕاستی ڕۆحت بیخوێنەوەو
بەچاوی چەپی ڕۆحت نهێنیەکانی بپرێژە..
من چاوەڕوانم..
کەی وەك خۆت سپی دێی؟
من چاوەڕوانم ..
مۆڵەت بدە گەورەی من..
سارایەکی بێ سنوور بۆنی تەڕی گڵی پاش باران،
لەسەر موژگانی چاوەکانت چێ بووەو
لەمەقامی ئەڤین دا کڕنۆش دەبا..
ببینە سەمای چۆلەکەیەکی گریاو..
بیخوێنەوە حەسرەتی گریانی بێ فرمێسکی من..
بیدڕێنە لاپەڕەکانی چاوەڕوانی..

بینوسەوە پڕۆژەی دەقێکی نەنوسراو..
مۆڵەت بدە گەورەی من ..
تا نوسینەوەی سرووتێکی تر...